

Európska
komisia

[JESEŇ 2012 ▶ Č. 43]

panorama

inforegio

▶ Investície do regiónov

Využívanie finančných
nástrojov na podporu
regionálnej politiky
pákovým účinkom

- ▶ Rozhovor so Jacques Delors
- ▶ Zmena zamerania fondov
v boji proti hospodárskej kríze
- ▶ Podujatie Open Days –
dosahovanie pokroku

Regionálna
politika

▶ ÚVODNÍK	3
Komisár Johannes Hahn	
▶ ROZHOVOR	4-7
Jacques Delors – úvahy o politike súdržnosti	
▶ ŠPECIÁLNA RUBRIKA	8-13
VYUŽÍVANIE FINANČNÝCH NÁSTROJOV NA PODPORU REGIONÁLNEJ POLITIKY	
▶ VAŠIMI SLOVAMI	14-19
Vnútroštátne a regionálne pohľady na politiku súdržnosti	
▶ CYPERSKÉ PREDSEDNÍCTVO EÚ – PRIORITY POLITIKY SÚDRŽNOSTI	20-21
▶ EURÓPSKA ÚZEMNÁ SPOLUPRÁCA 2014-2020	22-23
▶ EURÓPSKE REGIÓNY A MESTÁ: DOSAHOVANIE POKROKU	24-25
▶ PREPROGRAMOVANIE ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮ POMÔŽE V BOJI PROTI HOSPODÁRSKEJ KRÍZE	26-27
▶ STRATÉGIA EÚ PRE PODUNAJSKÚ OBLASŤ: JEDEN ROK ČINNOSTI	28-29
▶ PRÍKLADY PROJEKTOV	30-33
Príklady projektov z Poľska, Českej republiky a Talianska a projekt Európskej územnej spolupráce v rámci programu Northern Periphery	
▶ MAPY	34-35
▶ Miera nezamestnanosti, 2011	
▶ Zmena miery nezamestnanosti, 2007-2011	
▶ PRÍSTUP MIESTNEHO ROZVOJA PRE LEPŠIU ÚZEMNÚ SÚDRŽNOSŤ	36-37
▶ ĎALŠIE ÚSPECHY OCENENIA REGIOSTARS VÍTAZ ECO WORLD STYRIA	38
▶ REGIOSTARS 2013: OHLÁSENÍ FINALISTI	39
▶ PROGRAM	40

▶8

▶4

▶14

▶28

▶38

Fotografie (strany):
 Obálka: © Európska komisia
 Strany 8, 9, 25, 27, 28, 29, 39: © Európska komisia
 Strany 3, 4, 6: © Notre Europe
 Strana 10: © North East Finance – KredEx – Duda Breseeg, Neem
 Strana 12: © Wielkopolskie Centrum Wspierania Inwestycji Sp. z o.o. – HOSSA S.A.
 Strana 15: © Poľské ministerstvo regionálneho rozvoja
 Strana 16: © Sky-Watch
 Strana 17: © Inovačné centrum Negundo
 Strana 18: © Gdanský vedecký a technologický park
 Strana 19: © La Cub – Didier Doustin – Anthony Rojo
 Strany 21, 36, 37: © Shutterstock
 Strana 22: © GRaBS
 Strana 23: © Haparanda/Tornio
 Strana 25: © Katalánska vláda
 Strana 30: © PGNIG S.A.
 Strana 31: © Ministerstvo regionálneho rozvoja, Česká republika
 Strana 32: © Mitchell O’Gorman
 Strana 33: © METALPROGETTI spa

Tento časopis sa tlačí v angličtine, francúzštine a nemčine na recyklovanom papieri. Je dostupný v 21 jazykoch EÚ na adrese http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sk.cfm

Názory vyjadrené v tejto publikácii sú názormi autora a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej komisie.

▶ ÚVODNÍK

Jedným z inovatívnych spôsobov zlepšovania účinnosti a efektívnosti regionálnej politiky EÚ je využívanie finančných nástrojov. Tieto podporné mechanizmy – od metód finančného inžinierstva až po zariadenia technickej pomoci – môžu pomôcť prilákať ďalšie finančné prostriedky a priniesť ďalšie vedomosti a odbornosť.

Tieto inovatívne finančné nástroje, ktoré boli vyvinuté a vylepšené v rámci programu na roky 2007-2013 v spolupráci s Európskou investičnou bankou, sú významným prvkom nasledujúceho viacročného finančného rámca (2014-2020). Majú za cieľ pákovým účinkom stimulovať ďalšie investície na dosiahnutie cieľov stratégie Európa 2020, čiže ciele investície do udržateľnosti, nových technológií, podpory zručností a inovácií. Práve tieto oblasti treba posilniť, ak chceme vytvárať nové pracovné miesta a dosiahnuť rast.

10 rokov podujatia Open Days

V októbri tohto roku oslavujeme 10. výročie Európskeho týždňa regiónov a miest – podujatie Open Days. Toto celotýždňové stretnutie sa stalo kľúčovou každoročnou udalosťou pre regionálne a miestne orgány. Poskytuje im príležitosť stretnúť sa v Bruseli s regionálnymi, celoštátnymi a európskymi činiteľmi a prezentovať projekty a opatrenia vo svojich regiónoch, ako aj svoj príspevok k politike súdržnosti EÚ.

Tohtoročné podujatie Open Days, ktoré sa organizuje v spolupráci s Výborom regiónov, má tému „Regióny a mestá Európy: dosahovanie pokroku“. Táto udalosť bude príležitosťou na podnietenie diskusie o budúcnosti Európy, jej politiky súdržnosti a riadenia na viacerých úrovniach.

Inšpirácia Jacques Delors

V tejto súvislosti sme mali tú česť, že sme sa mohli porozprávať s bývalým predsedom Európskej komisie Jacquesom Delorsom o pokroku, ktorý dosiahla európska politika súdržnosti. Dnešnú politiku súdržnosti do veľkej miery inšpiroval práve bývalý predseda, ktorý videl, že je potrebné prijať opatrenia na vyváženú rozvoj regionálnych hospodárstiev v Európe. Bez ohľadu na požiadavky hospodárskej krízy sú argumenty za regionálnu politiku, založené na solidarite, súdržnosti a inteligentných a cieleňých investíciách, rovnako platné ako kedykoľvek predtým.

Johannes Hahn

Člen Európskej komisie pre regionálnu politiku

► JACQUES DELORS – ÚVAHY O POLITIKE SÚDRŽNOSTI

„Je dôležité rozlišovať medzi európskou solidaritou zoči-voči hospodárskej kríze a základnou solidaritou v Európe.“

V rozhovore pre časopis *Panorama* bývalý predseda Európskej komisie v rokoch 1985-1995 Jacques Delors zdôraznil pretrvávajúci význam politiky súdržnosti pre budúci rozvoj európskych regiónov a potrebu radikálne zmeniť spôsob vypočítavania hospodárskeho blahobytu, aby sa zohľadnili všetky prínosy regionálneho rozvoja.

Hospodárska kríza

Bývalý predseda Európskej komisie Jacques Delors zdôraznil, že hoci je mimoriadne dôležité zlepšovať konkurencieschopnosť Európy a vytvárať pracovné miesta, politiku súdržnosti si nemožno mýliť s politikou konkurencieschopnosti.

„Je dôležité rozlišovať medzi európskou solidaritou zoči-voči hospodárskej kríze a základnou solidaritou v Európe. Ide o dve odlišné veci. Keď vypukne požiar, potrebujeme, samozrejme, hasičov, ale zároveň aj architektov, ktorí pracujú dlhodobo. Naozaj si myslím, že štrukturálnu politiku by nemala odsúvať na okraj potreba reagovať na krízu. Táto politika má vlastnú logiku, ktorú možno podľa potreby prispôbiť meniacej sa hospodárskej realite.“

V rozhovore pre časopis *Panorama* vo svojej kancelárii nezávislého výskumného inštitútu Notre Europe v Paríži Delors odmietol názor, že regionálna politika EÚ je len politikou prerozdelenia. „Pre mňa je regionálna politika predovšetkým nástrojom rozvoja, ktorého pridanou hodnotou je prerozdelenie účinnosť.“

Bývalý predseda Komisie zdôraznil význam prístupu k politike EÚ zdola nahor. „V dnešnej Európe 27 krajín nemôžeme opomíňať prístup zdola nahor, ktorý zahŕňa aj jeden z filozofických aspektov európskej konštrukcie, teda subsidiaritu.“

„Rozdielna úroveň hospodárskeho rozvoja medzi niektorými regiónmi bola vždy realitou, ktorej sme čelili, a politika súdržnosti bola vytvorená na to, aby menej rozvinuté regióny vedeli obstáť v hospodárskej súťaži a zároveň mohli Európe niečím prispieť. Všetky návrhy, ktoré sme pripravovali, sa riadili mojou základnou trojicou zásad: hospodárska súťaž, spolupráca a solidarita. Európa sa nedá úspešne budovať, ak chýba čo i len jeden z týchto prvkov.“

Meranie hospodárskeho rozvoja

Delors sa však pýta, ako merať hospodársky rozvoj. „Zisťujeme, že v porovnaní s obdobím pred 10 rokmi nám cesta do práce trvá 45 minút namiesto 30. S rastúcim HDP narastajú dopravné zápchy, pretože používame viac áut a spotrebujeme viac benzínu. To znamená, že obyvatelia stratili pol až hodinu voľného času a nijako ich to neobohatilo.“

Kľúčovou otázkou pre bývalého ekonóma je to, ako sa tieto faktory merajú. „Naša súčasná účtovná miera je HDP, ale ten nezohľadňuje účinne pojem blahobytu. Potrebujeme novú metódu na výpočet výkonu najmä v regionálnom kontexte. Keď budeme mať nový systém na meranie výkonu, uvedomíme si, že v regiónoch je veľa nového bohatstva.“

Delors je autorom knihy „Les Indicateurs Sociaux“, ktorú napísal v roku 1971 na túto tému. Ekonomovia v súčasnosti o tejto problematike intenzívne diskutujú. „Nemôžeme prejsť na nový model rozvoja a zároveň naďalej používať tradičné metódy výpočtu platné pre klasický rast.“

„Nemôžeme prejsť na model, ktorý zohľadní voľný čas človeka, prírodu a zdroje, ale neprinesie zmenu metódy výpočtu. Musíme úplne prehodnotiť spôsob, akým vypočítavame hospodársky výkon. A keď prejdeme na inú metódu výpočtu, regionálna politika sa bude javiť omnoho užitočnejšou.“

Počiatky politiky súdržnosti

„Pred mojim príchodom do Európskej komisie v roku 1985 existovali sociálny fond, regionálny fond a poľnohospodársky fond,“ spomínal si Delors. „Už existovali. Keď sa začínali rokovania o vstupe Španielska a Portugalska, južní členovia ‚desiatky‘ vyjadrili obavy v súvislosti s rôznou úrovňou rozvoja. Aby sme odstránili tieto obavy, navrhli sme integrovaný stredozemný program (ISP). Bol to prvý príklad koordinovanej regionálnej spolupráce pri riešení hospodárskych a sociálnych problémov stredomorskej oblasti.“

„Práve úspech ISP viedol k myšlienke koordinovaných opatrení alebo ‚syntézy‘. Ja som vtedy prišiel s myšlienkou hospodárskej a sociálnej ‚súdržnosti‘, ktorá sa stala realitou, keď sa vytvorila politika súdržnosti. Bolo jasné, že jednotný trh nemôže napredovať bez hospodárskej a sociálnej politiky súdržnosti. Tá sa stala jedným zo základných kameňov aktu o jednotnom trhu, ktorý podľa mňa oživil Európu.“

Bližšie k občanom

Delors je presvedčený, že politika súdržnosti môže priblížiť európsky projekt európskym občanom a odstrániť demokratický deficit.

Poukazuje na tisíce projektov financovaných prostredníctvom politiky súdržnosti, ktoré občanom na najnižšej úrovni jasne dokazujú, že EÚ pracuje pre nich. ▶▶

PROFIL: JACQUES DELORS

Jacques Delors bol predsedom Európskej komisie od roku 1985 do roku 1995 a bol prvým človekom, ktorý túto funkciu zastával tri obdobia za sebou.

Ako vyštudovaný ekonóm pracoval v Európskom parlamente od roku 1979 do roku 1981 a stal sa predsedom Výboru pre hospodárske a menové veci.

Počas pôsobenia prezidenta François Mitterranda Delors zastával vo Francúzsku funkciu ministra hospodárstva a financií od roku 1981 do roku 1983 a ministra hospodárstva, financií a rozpočtu od roku 1983 do roku 1984.

Počas svojho predsedníctva v Komisii položil základy na vytvorenie jednotného trhu EÚ, ktorý začal fungovať v januári 1993. V rámci tohto programu presadzoval rozvoj politiky súdržnosti pre regióny Európy.

V roku 1996 Delors založil nezávislý výskumný inštitút Notre Europe so sídlom v Paríži a doteraz je jedným z jeho predsedov.

V roku 2010 podporil novú iniciatívu Spinelli Group, ktorá bola založená s cieľom oživiť snahu o federalizáciu Európskej únie (EÚ).

Partnerstvo s regiónmi

Delors aj naďalej zanietene ochraňuje a podporuje právo Komisie na iniciatívu a jej rozhodujúcu úlohu pri komunikácii s regiónmi.

„Od začiatku som chcel skutočné partnerstvo medzi regiónmi a Komisiou. Hovorí, že Európa regiónov nepracuje proti Európe národných štátov. Je však dôležité partnerstvo medzi Komisiou a regiónmi, prostredníctvom ktorého môže Komisia rozvíjať širokú škálu nástrojov na podporu regionálneho rozvoja a zároveň šíriť osvedčené postupy.“

„Žiaľ, poznamenáva Delors, sme svedkami vývoja, ktorý smeruje k nadmernej centralizácii, pričom členské štáty hovoria za regióny. Takú politiku súdržnosti som si nepredstavoval. Komisia by prostredníctvom svojich programov a skúseností priamo na mieste mala byť schopná vycítiť, ako dosiahnuť rozvoj.“ Delors zdôraznil, „že Komisia je jedinou inštitúciou, ktorá na Európu myslí každý deň.“

Je presvedčený, že centralizácia, ku ktorej došlo vo všetkých krajinách, je brzdou projektu Európy regiónov. „Naším cieľom bolo partnerstvo, v ktorom sa všetci učia jeden od druhého,“ dodal.

„Od začiatku som chcel skutočné partnerstvo medzi regiónmi a Komisiou.“

Pracovné miesta a vzdelávanie

Delors sa dlhodobo zaujíma o vzdelávanie. V roku 1971 vo Francúzsku inicioval zákon o ďalšom vzdelávaní (la formation professionnelle continue – FPC), ktorý vyžadoval od firiem, aby vyčlenili časť svojich ziskov na vzdelávacie príležitosti pre svojich zamestnancov. V rokoch 1993 až 1996 bol predsedom Komisie UNESCO pre vzdelávanie v 21. storočí, ktorej záverečná správa bola zverejnená pod názvom „Učenie je skryté bohatstvo“.

▶ NOTRE EUROPE – IDEA JACQUESA DELORSA

Nezávislý výskumný inštitút Notre Europe tvorí skupina odborníkov so sídlom v Paríži, ktorú založil Jacques Delors a ktorej práca a politické odporúčania sú inšpirované jeho myšlienkami.

Nedávno uverejnil správu u budúcej politike súdržnosti s názvom „Pakt súdržnosti“: prekonávanie krízy od Marjorie Jouenovej (dostupné vo francúzštine a angličtine).

V správe sa uvádza, že:

Musíme vytvoriť podmienky na prechod k „inteligentnému, ekologickému a inkluzívnemu modelu rastu“, za ktorý sa zasadzuje stratégia Európa 2020, a politiku súdržnosti vnímať ako nástroj sociálneho pokroku a blahobytu, čo si môže vyžadovať nové kritériá oprávnenosti.

Musíme znova vytvoriť demokratické spojenie medzi Európanmi a Úniou tým, že zaistíme, aby videli konkrétne výsledky, ktoré sa podarilo dosiahnuť vďaka európskym finančným prostriedkom, a tým, že sa budeme viac spoliehať na „miestny rozvoj riadený spoločenstvom“.

Budúca politika súdržnosti bude dôveryhodnejšia, ak sa zjednodušia postupy, čo si vyžaduje za každú cenu sprístupniť európske finančné prostriedky malým miestnym iniciátorom projektov.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

<http://notre-europe.eu/>

<http://www.notre-europe.eu/en/axes/>

[competition-cooperation-solidarity/works/publication/the-cohesion-pact-weathering-the-crisis/](http://www.notre-europe.eu/en/axes/competition-cooperation-solidarity/works/publication/the-cohesion-pact-weathering-the-crisis/)

Jedným z jeho najväčších úspechov bolo vytvorenie programu mobility študentov ERASMUS. „Osobne som veľmi spokojný s tým, že sa mi podarilo presadiť vytvorenie systému ERASMUS. Opäť sa tým potvrdzuje, aké je dôležité právo Komisie na iniciatívu. Bez neho by program ERASMUS nikdy neuzrel svetlo sveta. Právo Komisie na iniciatívu sa musí zachovať,“ zdôraznil.

„Nestačí však, aby vlády hovorili len o vzdelávaní, ale musia vytvárať aj pracovné miesta. Potrebujeme hospodárstvo, ktoré dokáže vytvárať pracovné miesta a poskytovať vzdelávanie vyššej kvality. Tieto dve veci spolu súvisia. Myšlienka, že ľudia si nájdu prácu, ak dostanú vzdelanie, neplatí.“

Zabudnutá zamestnanosť mladých ľudí

Delors je presvedčený, že záujmy mladých ľudí sa v Európe v posledných 20 rokoch zanedbávali. „V bielej knihe o raste a konkurencieschopnosti, ktorú som predložil v roku 1993, som povedal, že my, generácia dospelých, máme tendenciu riešiť svoje problémy medzi sebou, a pritom nebrať ohľad na mladú generáciu. Hromadením dlhu, neriešením problémov sociálneho zabezpečenia a prehliadaním slabých stránok nášho systému vzdelávania sme uvalili obrovské bremeno na našich mladých ľudí – nespravodlivé bremeno. Dnes za to platia.“

Mestské a vidiecke prostredie

Hoci Delors nepodceňuje hospodársky význam malých a stredných podnikov, ihneď pripomína, že je to len jeden z mnohých hospodárskych faktorov. „Len preto, že sa nachádzame v určitom bode hospodárskeho cyklu, by sme sa nemali zamerať iba na jednu faktor a pritom zabudnúť na ostatné. Naša politika sa musí zaoberať aj poľnohospodárstvom, riadením prírodných zdrojov, lesmi – o ktorých veľa nehovoríme –, územnou rovnováhou a kreatívnou kapacitou v priemysle a službách. Politiky musia byť navrhnuté tak, aby v každom odvetví v maximálnej miere umožňovali vznik a úspech iniciatív.“

Bývalý predseda EK dôrazne upozorňuje, že Európa je dedičstvom všetkých a podobne i regionálna politika sa týka každého. „Tak ako európska spoločnosť vytvára rovnováhu medzi spoločnosťou a jednotlivcom, prispieva aj k rovnováhe medzi mestským pohybom a vidieckym životom a prírodou. To je našim dedičstvom,“ konštatoval.

„Mali by sme budovať Európsku úniu rozmanitosti, kde maximálna iniciatíva prichádza zdola.“

„V spoločnosti sa vyskytuje dôležitý fenomén, o ktorom sa málo hovorí. Nazýva sa vidiecka oblasť,“ povedal. „Máme krajiny, v ktorých 80 percent krajiny tvorí mestská oblasť. Vidiecke oblasti sú preto dôležitým prvkom a musia sa chrániť a dostať príležitosť rozvíjať sa. Práve tu často najviac vidieť nerovnosť. A práve ľudia, ktorí tam žijú, sa dokážu najlepšie starať o prírodné dedičstvo.“

Rozvoj zdola nahor

Delors vysvetlil, že hoci sú orgány ako Výbor regiónov užitočné, nenahrádzajú potrebný rozvoj zdola nahor. „Popri makroekonomickom rozvoji sa musia dokázať zmobilizovať aj hospodárski aktéri na miestnej úrovni. Vo Francúzsku sa napríklad zúčastňujem na stretnutiach, na ktorých sa hovorí o tejto miestnej mobilizácii. Existuje napríklad organizácia ‚Sol et Civilisation‘, ktorú založili francúzski poľnohospodári s cieľom študovať skúsenosti iných európskych krajín a šíriť tieto poznatky na miestnej úrovni.“

„Som presvedčený, že každý občan by mal mať možnosť riadiť svoj osud prostredníctvom sociálneho hospodárstva, ale zároveň rešpektovať rozmanitosť Európy a jej identitu. Mali by sme budovať Európsku úniu rozmanitosti, kde maximálna iniciatíva pochádza zdola.“

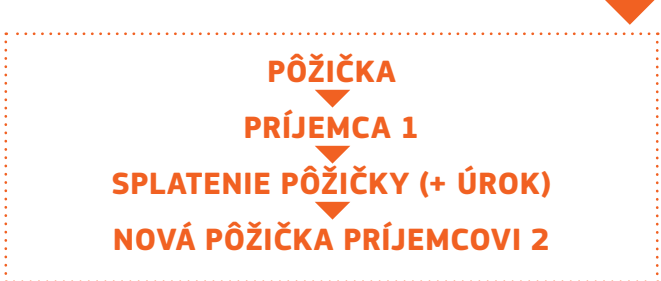

► VYUŽÍVANIE FINANČNÝCH NÁSTROJOV NA PODPORU REGIONÁLNEJ POLITIKY

Kľúčovým cieľom nasledujúceho viacročného finančného rámca s názvom „Rozpočet stratégie Európa 2020“ je pákovým účinkom stimulovať ďalšie investície na splnenie cieľov európskej politiky, a to intenzívnejším využívaním inovatívnych finančných nástrojov. Časopis *Panorama* sa zameral na pridanú hodnotu finančných nástrojov pre regionálnu politiku a na to, ako ich Komisia integruje do svojich návrhov na obdobie po roku 2013.

Keď sa finančné nástroje použijú v správnej situácii a správnym spôsobom, môžu zohrať kľúčovú úlohu pri maximalizácii účinnosti a efektívnosti regionálnej politiky. To je v súčasných hospodárskych a finančných podmienkach jednoznačnou prioritou.

Finančné nástroje sú alternatívnym spôsobom poskytovania zdrojov verejného sektora, aby sa účinnejšie dosahovali politické ciele využívaním komerčných postupov a subjektov a stimuláciou účasti kapitálu súkromného sektora. Sú k dispozícii v rôznych formách, napríklad ako pôžičky, záruky za pôžičky, vlastné imanie, rizikový kapitál a mikrofinancie. Spoločným znakom tých foriem je ich revolvingový charakter, čo znamená, že pôvodné finančné prostriedky sa môžu použiť niekoľkokrát prostredníctvom rôznych revolvingových cyklov, napríklad:

Finančné nástroje môžu priniesť ďalšiu pridanú hodnotu vďaka schopnosti prilákať ďalšie finančné prostriedky a spojiť odbornosť a poznatky rôznych partnerov vrátane Európskej investičnej banky (EIB) a súkromného sektora. Poskytovanie splatnej pomoci môže podporiť aj lepšiu výkonnosť na strane príjemcov vrátane vyššej kvality projektov a lepšej finančnej disciplíny.

Posúdením vplyvu zvýhodnených pôžičiek financovaných EFRR v severnom Taliansku sa zistilo, že 1 EUR poskytnuté ako malá zvýhodnená pôžička stimulovalo pákovým účinkom súkromné investície v sume 4,5 EUR v porovnaní s kontrolnou skupinou, v ktorej poskytnutie kapitálových grantov podobným podnikom neprineslo žiadny významný pákový účinok. Náklady na jedno pracovné miesto predstavovali iba 30 000 EUR v prípade zvýhodnených pôžičiek, ale až 64 000 EUR v prípade grantov.

Finančné nástroje – doterajšie skúsenosti

Finančné nástroje sú v rámci regionálnej politiky v obmedzenom rozsahu dostupné od obdobia rokov 1994-1999 najmä pre malé a stredné podniky (MSP). V období rokov 2007-2013 sa finančné nástroje začali využívať intenzívnejšie a ich zameranie sa rozšírilo aj na iné oblasti ako na podporu MSP, napríklad na oblasť udržateľného rozvoja miest či energetickej účinnosti.

Najnovšie dostupné údaje ukazujú, že približne 5% finančných prostriedkov EFRR vyčlenených v rámci programového obdobia 2007-2013 sa poskytlo prostredníctvom finančných nástrojov do konca roka 2011. Celkovo to predstavuje takmer 500 fondov. Približne 25 členských štátov a jeden cezhraničný program využívajú dva alebo viac fondov pre podniky, kým minimálne sedem členských štátov má fondy zamerané na rozvoj miest a päť členských štátov založilo fondy zamerané výlučne na obnoviteľnú energiu a činnosti týkajúce sa energetickej účinnosti. Uskutočnilo sa viac než 20 000 investícií do podnikov.

Fondy sa zakladajú na celoštátnej i regionálnej úrovni, niektoré sú samostatné, kým iné fungujú ako holdingové fondy. Z hľadiska počtu fondov a množstva vyčlenených prostriedkov patrí väčšina finančných nástrojov medzi úverové fondy. Za nimi nasledujú fondy vlastného imania a záručné fondy. Tieto fondy vytvárajú multiplikačný účinok, pričom ďalšie prostriedky prichádzajú z celoštátnych alebo regionálnych rozpočtov, od bánk a iných investorov. Posledné údaje nasvedčujú tomu, že každé euro z verejných zdrojov prinesie pákovým účinkom jedno až dve eurá na pôžičkách, jedno až tri eurá na investíciách vlastného imania a jedno až osem eur na zaručených pôžičkách. ▶▶

Dátum začiatku:
rok 2010
Objem financovania:
155 miliónov EUR
Príspevok EÚ:
53 miliónov EUR

► **PODPORA PODNIKOV**

Finančné prostriedky pre fondy spoločnosti Business North East (Spojené kráľovstvo)

Tento holdingový fond, ktorý spravuje spoločnosť North East Finance (Holdco) Limited, funguje od roku 2010. Pozostáva zo siedmich osobitných fondov, ktoré poskytujú novým podnikom a malým a stredným podnikom (MSP) na severovýchode Anglicka celý rad pôžičiek a investícií vlastného imania. K 1. júlu 2012 tieto osobitné fondy investovali 58 miliónov EUR na podporu 412 rôznych MSP, pričom 20,5 milióna EUR pochádzalo z programu pre konkurencieschopnosť severovýchodného Anglicka. Ďalších 77 miliónov EUR (73 miliónov EUR zo súkromných zdrojov) sa získalo pákovým účinkom, takže podniky na severovýchode dostali celkovo 135 miliónov EUR. Vďaka týmto investíciám sa vytvorilo 532 nových pracovných miest a zachránilo sa 1 180 pracovných miest.

► **VIAC INFORMÁCIÍ**

<http://www.northeastfinance.org/>

► **ENERGETICKÁ ÚČINNOSŤ**

KredEx (Estónsko)

Spoločnosť KredEx pôsobí ako holdingový fond a vyberá finančných prostredníkov, ktorí poskytujú pôžičky na renováciu obytných budov formou opatrení na zvýšenie energetickej účinnosti. V porovnaní s bežnými podmienkami na trhu ponúkajú tieto pôžičky výhodné úrokové sadzby (3,8-4,7%, fixované na 10 rokov na rozdiel od zvyčajných úrokových sadzieb 7-10% fixovaných na 5 rokov alebo pohyblivých úrokových sadzieb), splatnosť (až 20 rokov namiesto približne 12 rokov) a poplatky za uzatvorenie zmluvy (0,5-0,75% zo sumy pôžičky namiesto 1%). Do konca jedného programu v roku 2011 sa zrenovalo 391 budov so 14 680 bytmi, čo predstavuje celkovú sumu pôžičiek 34,3 milióna EUR a priemernú očakávanú úsporu energie približne 36%.

► **VIAC INFORMÁCIÍ**

<http://www.swedbank.ee/business>
<http://www.kredex.ee>

Dátum začiatku:
jún 2009
Objem financovania:
49 miliónov EUR
Príspevok EÚ:
17 miliónov EUR

Dátum začiatku:
rok 2008
Objem financovania:
993 000 EUR
Príspevok EÚ:
340 000 EUR

► **MIKROÚVERY**

Mikrofinančný inštitút (centrálne oblasti východného Švédska)

Táto iniciatíva, ktorá vznikla v roku 2008, sa zameriava na zlepšovanie prístupu k finančným prostriedkom pre migrujúce ženy, ktoré majú často ťažkosti získať kapitál na začatie alebo rozvoj svojho podnikania. Projekt „Mikrofinančný inštitút pre zvyšovanie zamestnanosti, hospodárskej a sociálnej integrácie“, ktorý sa mal pôvodne skončiť začiatkom roka 2011, v súčasnosti funguje ako spoločnosť, ktorá požičiava finančné prostriedky na pomoc pri prekonávaní týchto prekážok. Mikrofinančný inštitút doteraz podporil nové podnikateľky pri zakladaní 43 mikropodnikov, čo viedlo k vytvoreniu 48 pracovných miest. Jedným príkladom je aj Choloud Yamamiová, ktorá po príchode z Jordánska v roku 2004 dostala podporu na založenie podniku na výrobu arabských sušienok. V súčasnosti dodáva svoje výrobky do piatich supermarketov. Uvedený projekt získal v roku 2010 ocenenie RegioStars v kategórii CityStar – Integrácia migrantov alebo marginalizovaných skupín v mestských oblastiach.

► **VIAC INFORMÁCIÍ**

<http://www.mikrofinansiering.se/>

Podpora realizácie v rokoch 2007-2013

Komisia spolu s EIB vytvorili tri spoločné iniciatívy na podporu využívania finančných nástrojov určených na zaistenie prístupu MSP a mikropodnikov k financiam a investiciám v oblasti udržateľného rozvoja miest: JEREMIE zameranú na MSP, JASMINE zameranú na mikrofinancie a iniciatívu JESSICA zameranú na rozvoj miest (spoločne s Rozvojovou bankou Rady Európy).

Podpora poskytnutá riadiacim orgánom, ktoré prejavili záujem, dala vznik 110 štúdiám uskutočniteľnosti, tematickým štúdiám a analýzám medzier. Platformy na vytváranie sietí JEREMIE a JESSICA spustené v roku 2009 podporili aj výmenu poznatkov a osvedčených postupov medzi Komisiou, riadiacimi orgánmi a ďalšími zainteresovanými stranami.

Možnosti inštitucionálneho posúdenia alebo hodnotenia a služby zamerané na prispôbenú odbornú prípravu a rozvoj podnikov, ktoré ponúka nástroj technickej pomoci JASMINE, doteraz využilo 55 poskytovateľov mikroúverov zo 16 členských štátov EÚ. Funkcie, ktoré zabezpečuje tento nástroj, dopĺňa Európsky etický kódex poskytovania mikroúverov zameraný na podporu osvedčených postupov v oblasti mikropôžičiek, ktorý Komisia uverejnila v decembri 2011.

Ponaučenia

Využívanie finančných nástrojov prostredníctvom regionálnej politiky prináša v praxi množstvo problémov. Upozorňujú na ne nielen subjekty, ktoré sa priamo podieľajú na ich využívaní (Komisia, členské štáty, riadiace orgány, EIB), ale aj Európsky dvor audítorov a Európsky parlament. Ide o:

- potrebu zmeniť a doplniť právne predpisy a usmernenia s cieľom vyjasniť zameranie a pravidlá finančných nástrojov vzhľadom na to, že počas obdobia 2007-2013 sa rozšírilo ich využívanie v rámci programov štrukturálnych fondov;
- obmedzené praktické skúsenosti kľúčových zainteresovaných strán s finančnými nástrojmi v niektorých prípadoch;
- problémy pri vyvažovaní ponuky a dopytu, ktoré v niektorých prípadoch viedli k vyčleneniu nadmerného množstva finančných prostriedkov, oneskorenému prísunu finančných prostriedkov MSP či „parkovaní“ prostriedkov vo fondoch; a
- úlohu vyvažovať ciele súkromného sektora zamerané na maximalizovanie finančnej návratnosti investícií s cieľmi regionálnej politiky prispievať k rastu a vytváraniu pracovných miest v daných členských štátoch a regiónoch.

► EURÓPSKY KÓDEX SPRÁVANIA PRE POSKYTOVANIE MIKROÚVEROV

Táto správa je dostupná v BG, DE, EL, EN, ES, FI, FR, HU, IT, NL, PL, PT, RO, SK, SV.

► JASMINE

Spoločné opatrenia na podporu inštitúcií mikrofinancovania v Európe: iniciatíva Európskej komisie vytvorená spolu s Európskou investičnou bankou (EIB) a Európskym investičným fondom (EIF). Poskytuje podporu poskytovateľom mikroúverov a inštitúciám mikrofinancovania zameranú na zlepšovanie prístupu k mikroúverom v EÚ.

► JEREMIE

Spoločné európske zdroje pre mikropodniky až stredné podniky: iniciatíva Európskej komisie vytvorená spolu s EIF. Podporuje využívanie finančných nástrojov na zlepšenie prístupu MSP k financiam prostredníctvom zásahov štrukturálnych fondov.

► JESSICA

Spoločná európska podpora udržateľných investícií v mestských oblastiach: iniciatíva Európskej komisie vytvorená spolu s EIB a Rozvojovou bankou Rady Európy zameraná na podporu využívania finančných nástrojov v oblasti udržateľného rozvoja miest.

► VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/instruments/index_sk.cfm

Dátum začiatku:
september 2010
Objem financovania:
69,8 milióna EUR
Príspevok EÚ:
53,4 milióna EUR

Podnikateľský inkubátor
v Poznani (Veľkopoľský región)

Obrázok vychádza z architektonickej koncepcie, stavba ešte nie je dokončená.

Kultúrne stredisko v Gdansku
(Pomoranský región)

Operačná dohoda pre Pomoranský región bola podpísaná v októbri 2011. Odvtedy fond dostal deväť žiadostí v celkovej sume 43,5 milióna EUR a podpísal jednu investičnú dohodu v sume 4,5 milióna EUR. (Ďalší projekt v hodnote približne 5,5 milióna EUR bol práve schválený a čoskoro bude podpísaná investičná dohoda.)

► VIAC INFORMÁCIÍ
<http://www.bgk.com.pl/jessica>

► **UDRŽATEĽNÝ MESTSKÝ ROZVOJ**
Fondy pre rozvoj miest vo Veľkopoľsku a Pomoransku (Poľsko)

Banka Gospodarstwa Krajowego, jediná rozvojová banka v Poľsku v 100% vlastníctve štátu, pôsobí ako fond pre rozvoj miest v dvoch regiónoch – Veľkopoľskom a Pomoranskom.

Fond pre rozvoj miest vo Veľkopoľskom regióne sa zameriava na oživenie a podporu podnikateľského prostredia. Po podpise operačnej dohody v septembri 2010 dostal fond 26 žiadostí o pôžičku v celkovej sume 59 miliónov EUR a podpísal 6 investičných dohôd v celkovej sume 23,2 milióna EUR. (Ďalší projekt v hodnote približne 1,5 milióna EUR bol práve schválený a čoskoro bude podpísaná investičná dohoda.) Medzi podporené projekty patrí aj obnova starých alebo historických budov, ktoré sa okrem iného využijú ako podnikateľské inkubátory a kultúrne strediská.

Dátum začiatku:
október 2011
Objem financovania:
37,2 milióna EUR
Príspevok EÚ:
32,2 milióna EUR

Garnison reconvertie en centre de culturel à Gdańsk (Pomorskie)

Návrhy na roky 2014-2020 – zlepšenia do budúcnosti

Vzhľadom na tieto skúsenosti sa Komisia vo svojich návrhoch na roky 2014-2020 zamerala na vytvorenie jasnejšieho a stabilnejšieho regulačného rámca pre finančné nástroje využívané v rámci politiky súdržnosti a regionálnej politiky.

Rozpočtové nariadenie stanovuje spoločné pravidlá využívania finančných nástrojov EÚ vo všetkých oblastiach politiky financovaných z rozpočtu EÚ a má za cieľ zaviesť štandardizované pravidlá nástrojov vlastného imania a dlhových nástrojov EÚ. Politika súdržnosti a regionálna politika budú mať aj naďalej svoje vlastné osobitné pravidlá, ktoré by sa však mali vypracúvať v maximálnom súlade a synergii s pravidlami platnými pre finančné nástroje využívané v iných oblastiach politiky.

Pravidlá by tiež mali zaručiť vyššiu účinnosť finančných nástrojov v rámci politiky súdržnosti. Odstránili sa teda obmedzenia týkajúce sa využívania finančných nástrojov v konkrétnych odvetviach. Pri navrhovaní každého finančného nástroja budú povinné hodnotenia *ex ante*, ktoré určia zlyhania trhu a suboptimálne investície.

Všetky členské štáty a riadiace orgány, ktoré budú chcieť využiť finančné nástroje, budú mať k dispozícii tri možnosti realizácie:

- príspevky k finančným nástrojom vytvoreným na úrovni EÚ, ktoré budú vyhradené na investície v regiónoch a na činnosti, na ktoré sa vzťahujú operačné programy;
- štandardizované finančné nástroje vytvorené na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni (alebo štandardné produkty) s vopred zadefinovanými podmienkami vo vykonávacom akte; a
- existujúce alebo nové finančné nástroje vytvorené na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni.

Návrhy napokon obsahujú aj jasnejšie pravidlá týkajúce sa finančného riadenia vrátane opatrení na zaistenie užšieho prepojenia medzi zdrojmi vyplácanými na finančné nástroje a investíciami do reálnej ekonomiky, opatrenia na urýchlenie vyplácania konečným príjmom, pružnejšie možnosti prekonávania ťažkostí vnútroštátnych orgánov pri poskytovaní vnútroštátnych príspevkov, ustanovenia o odkázaných zdrojoch, ktoré zaisťujú opätovné využitie vrátených zdrojov revolvingovým spôsobom v súlade s cieľmi politiky súdržnosti, a posilnenie ustanovení týkajúcich sa predkladania správ, monitorovania a hodnotenia.

O týchto návrhoch sa momentálne diskutuje na európskej úrovni. Konečným výsledkom bude súvislejší súbor pravidiel, ktoré sa stanú základom účinnejšieho a efektívnejšieho využívania finančných nástrojov s cieľom dosiahnuť silnejší vplyv politiky súdržnosti v období 2014-2020.

Ďalší postup

Ustanovenia o finančných nástrojoch budú v nasledujúcich mesiacoch spolu so zvyškom nariadenia o spoločných ustanoveniach témou nepretržitých diskusií s Európskou radou a Európskym parlamentom. Cieľom je mať do polovice roka 2013 pripravený úplný súbor nariadení, delegovaných a vykonávacích aktov, ktorý umožní včasný začiatok programov na obdobie 2014-2020.

Pri vypracúvaní opatrení týkajúcich sa využívania finančných nástrojov bude tiež dôležité poučiť sa zo skúseností zo súčasného obdobia. V októbri 2012 Komisia pripraví správu, ktorá bude súhrnom informácií o finančných nástrojoch získaných od členských štátov v rámci výročnej správy o vykonávaní programov štrukturálnych fondov. Externá hodnotiacia sieť GR pre regionálnu politiku v októbri alebo novembri uverejní aj správu o využívaní finančných nástrojov v rámci programov štrukturálnych fondov v rokoch 2007-2013.

Komisia je odhodlaná zabezpečiť optimálny rámec na plnenie ambícií stanovených v minuloročnom „Rozpočte stratégie Európa 2020“. Využívanie finančných nástrojov prostredníctvom politiky súdržnosti a regionálnej politiky by teda malo pomôcť „... zvýšiť vplyv rozpočtu EÚ, čo umožní uskutočnenie väčšieho množstva strategických investícií a následné posilnenie potenciálu rastu EÚ,... a prispieť k celkovému rozvoju finančných trhov po kríze“.

▶ VAŠIMI SLOVAMI

VNÚTROŠTÁTNE A REGIONÁLNE POHĽADY NA POLITIKU SÚDRŽNOSTI

Európska únia pozostáva z viac než 270 regiónov v 27 krajinách, pričom každý z nich má vlastnú hospodársku a kultúrnu históriu a vlastné potreby. Je dôležité, aby tvorcovia politik, pracovníci správy a úradníci na všetkých úrovniach poznali skutočný vplyv politiky súdržnosti na najnižšej úrovni.

To je len jeden z dôvodov, prečo časopis *Panorama* nabáda kľúčových „spotrebiteľov“ politiky súdržnosti na vnútroštátnej a regionálnej úrovni, aby „dali počuť svoj hlas“ a poskytli spätnú väzbu o fungovaní európskej politiky, napríklad o aktuálnych výsledkoch a úspechoch alebo o prípravách na nasledujúce programové

Časopis
Panorama
vítá vaše
príspevky.

obdobie. Časopis *Panorama* uvíta vaše príspevky, ktoré sa môžu stať súčasťou budúcich vydaní.

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

Časopis *Panorama* v tomto vydaní prináša spätnú väzbu od piatich členských štátov a regiónov, ktoré poskytli svoje názory na vplyv politiky súdržnosti na ich územie a občanov. Mestské spoločenstvo Communauté urbaine de Bordeaux hovorí o návrhoch Komisie v oblasti politiky súdržnosti na obdobie 2014-2020, kým Pomoranský región sa zameriava na výsledky z obdobia 2007-2013. Dánsko, Poľsko a Valónsky región sa tešia na prípravu na nasledujúce programové obdobie.

▶ POLSKO

▶ POĽSKO SA PRIPRAVUJE NAĎALEJ INVESTOVAŤ DO ÚSPECHU

V polovici roka 2012 by už nemali existovať žiadne pochybnosti o schopnosti Poľska účinne využívať finančné prostriedky politiky súdržnosti. Viac ako tri štvrtiny dostupných finančných prostriedkov sa zmluvne vyčlenili príjmom a úroveň platieb, ktoré uskutočnila Európska komisia, prekročila priemer EÚ.

S investíciami poskytnutými v rámci politiky súdržnosti sa možno stretnúť všade: nové a vylepšené cesty, železničné spojenie s varšavským letiskom, čistiarne odpadových vôd, energeticky účinné renovované budovy i moderné kultúrne strediská prispievajú k meniacemu sa obrazu krajiny. Odborná príprava a opatrenia na podporu podnikania pomáhajú ľuďom a podnikom nájsť si miesto na trhu. Kombinácia všetkých týchto investícií podporila rast a tvorbu pracovných miest: že HDP bol v roku 2011 vďaka podpore politiky súdržnosti o 0,8% vyšší. Do roku 2011 prispeli finančné prostriedky EÚ k zvýšeniu miery zamestnanosti o 3%, čo predstavuje jeden

milión zamestnaných ľudí navyše. Rovnako je dôležité však aj to, že využívanie finančných prostriedkov EÚ malo pozitívny vplyv na kultúru administratívy v mnohých zapojených celoštátnych i regionálnych inštitúciách. Rozvoj strategických prístupov a účinných štruktúr riadenia, lepšie zvládanie environmentálnych postupov a decentralizácia prenosom právomocí na regióny – to je iba niekoľko príkladov, ktoré poukazujú na nepriamy prínos finančných prostriedkov.

Prípravy spojené s tvorbou programu politiky súdržnosti na roky 2014-2020 sa už začali – inštitúcie a partneri dobre vedia, že úspešné využívanie budúcich finančných prostriedkov závisí od dobrej prípravy. Proces koordinuje Ministerstvo regionálneho rozvoja a neobmedzuje sa len na plánovanie využívania finančných prostriedkov EÚ. Jedným z prvých medzníkov bola príprava a schválenie vnútroštátnej stratégie regionálneho rozvoja v roku 2010 a následná príprava dlhodobých a strednodobých vnútroštátnych stratégií rozvoja,

Modernizácia a rozvoj infraštruktúry
medzinárodného výstavniska a kongresového
centra Targi Kielce

ktoré sprevádza osem integrovaných medziodvetvových stratégií týkajúcich sa hlavných priorít, ako sú inovatívne a účinné hospodárstvo, ľudský kapitál, energetická bezpečnosť a životné prostredie. Východiskovým bodom diskusie o finančných prostriedkoch EÚ na roky 2014-2020 nie sú iba nedostatky, ale i využiteľný potenciál, najúčinnejšie zameranie a forma zásahu. Ministerstvo regionálneho rozvoja chce nájsť správne odpovede, a preto usporadúva diskusie odborníkov o rôznych tematických cieľoch budúcej politiky súdržnosti, stretnutia s kľúčovými aktérmi, ako sú predstavitelia ministerstiev, miest, regiónov a podnikateľských, sociálnych a hospodárskych partnerov, ako aj špecializované rokovania Národného územného fóra.

Počas rokovaní v Bruseli Poľsko potvrdilo, že v budúcnosti chce dosiahnuť vyššiu účinnosť politiky súdržnosti jej prepojením s cieľovou predbežnou podmienenosťou. Už v prvej

polovici roka 2012 začalo Ministerstvo regionálneho rozvoja koordinovať proces overovania pokroku na základe plnenia rôznych podmienok a kritérií, ktoré sú rozhodujúce pre úspešné využívanie budúcich finančných prostriedkov EÚ. Aby sa zaistil hladký nástup realizácie nových programov už na začiatku roka 2014, v spolupráci s príslušnými ministerstvami a inštitúciami sa schvaľujú a realizujú akčné plány zamerané na niektoré problematické oblasti.

Przemysław Kalinka

*Oddelenie koordinácie štrukturálnej politiky,
Ministerstvo regionálneho rozvoja*

► DÁNSKO

► PODPORA ZO ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮV NA DÁNSKY SPÔSOB – DÔRAZ NA TEMATICKÉ CIELE A VÝSLEDKY

V rokoch 2007-2013 dostane Dánsko celkovo približne 500 miliónov EUR – polovicu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a polovicu z Európskeho sociálneho fondu. To znamená, že Dánsko dostane najnižšiu sumu na obyvateľa v EÚ. Od roku 2007 sa iniciatívy zameriavajú na rast a zamestnanosť na základe šiestich regionálnych stratégií rozvoja podnikania, ktoré odzrkadľujú miestne problémy. Od začiatku roku 2007 až do konca roku 2011 pomohli iniciatívy vychádzajúce zo štrukturálnych fondov viac než 11 000 podnikom – a viac než 33 000 ľuďom. Realizácia programových cieľov prebieha vo všeobecnosti dobre.

Dánsky úrad pre podnikanie je orgán, ktorý riadi dva vnútroštátne programy zamerané na zvyšovanie regionálnej konkurencieschopnosti a zamestnanosti – program regionálneho fondu „Inovácie a poznatky“ a program sociálneho fondu „Viac kvalitnejších pracovných miest“. Súčasnú obdobia sa sústreďuje na lisabonskú stratégiu. Hodnotenia ukázali, že realizácia programov je úspešne spojená so stratégiami na regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ (ktoré podporujú ciele lisabonskej stratégie). Dánsko vďaka dôrazu na ciele stratégie Európa 2020 v rokoch 2014-2020 očakáva, že dokáže využiť svoje bohaté skúsenosti s lisabonskou stratégiou a miestnymi iniciatívami.

V súčasnosti je zámerom iniciatív ovplyvňovať podnikateľské prostredie využitím strategického rámca oboch programov a tým zaistiť, aby sa projekty sústredili na inovácie, podnikanie, nové technológie a ľudské zdroje. To odzrkadľuje dôraz na tematické ciele, ktoré sa nezameriavajú na konkrétne odvetvia či skupiny.

Strategické zameranie dánskych programov sa ukázalo silným napríklad v súvislosti s finančnou krízou. Dánsko si chce zachovať dôraz na tematické ciele a Dáni možno budú chcieť zájsť ešte ďalej, ako sa v súčasnosti plánuje. Vyčlenenie finančných prostriedkov na vopred určené účely môže byť výzvou pre prijímajúcu krajinu, ktorá má menej malých programov, ak sa majú iniciatívy sústrediť do oblastí, v ktorých bola identifikovaná najväčšia potreba.

Moderná autonómna helikoptéra

Dánske projekty podporujú rozvoj prostredníctvom partnerstiev. Priame granty na investície do jednotlivých podnikov sú zriedkavé. Typickým projektom regionálneho financovania je Medzinárodné centrum inovácií na Aalvorskej univerzite. Odborné poznatky z podnikov sa zhromažďujú do siete, ktorá jednotlivým podnikom umožňuje kvalitnejšiu tvorbu nových modelov podnikania, ktoré sa ťažko napodobňujú. Jedna zo spoločností napríklad vyvinula modernú autonómnu helikoptéru (na diaľkové ovládanie) na prieskumné účely.

Vzhľadom na zameranie programov Dánsky úrad pre podnikanie v partnerstve s organizáciou Danmarks Statistik venovali veľa práce na vypracovanie návrhu systému merania účinnosti na monitorovanie vplyvu iniciatív na základe záznamov. Tento systém reaguje na zvýšené očakávania zvyšku EÚ v súvislosti s potrebou dokumentovať vplyv iniciatív. Dôraz na výsledky je pre Dánsko a EÚ vysokou prioritou a všetky dánske projekty musia zahŕňať hodnotenie účinnosti. Medzi dôležité faktory patria miera zakladania podnikov, podiel inovatívnych podnikov a počet podnikateľov zaznamenávajúcich rast.

Na základe skúseností z roku 2007 sa v súčasnosti očakáva, že rast, rozvoj podnikov, zamestnanosť, miestne iniciatívy, partnerstvá, dôraz na tematické ciele a dôraz na výsledky by mali byť rozhodujúcimi prvkami iniciatív aj v rokoch 2014 až 2020 – chceme sa len pokúsiť robiť všetko ešte o niečo lepšie.

Preben Gregersen

*Riaditeľ pre regionálnu politiku,
Dánsky úrad pre podnikanie*

▶ BELGICKO

▶ VALÓNSKY REGIÓN SA TEŠÍ NA PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014-2020

Valónsky región v rámci programového obdobia 2007-2013 realizuje dva operačné programy spolufinancované z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR).

Prvý sa týka provincie Hainaut a patrí do konvergenčného cieľa, druhý zahŕňa zvyšok Valónskeho regiónu v rámci cieľa regionálnej konkurencieschopnosti a zamestnanosti. Cieľom verejných grantov v hodnote takmer 1,79 miliardy EUR je financovanie opatrení zameraných na stimuláciu podnikania a vytváranie pracovných miest, na podporu výskumu, inovácií a odborného vzdelávania a na zatraktívnenie regiónu.

Región chce prilákať do oblasti podniky prostredníctvom projektov zameraných na obnovu miest, obnovu a oživenie nevyužitých plôch a skvalitňovanie infraštruktúry.

Od začiatku projektov pred piatimi rokmi sa vo Valónskom regióne vytvorilo viac než 9 600 nových pracovných miest, založilo sa 863 nových podnikov a vykonali sa rekonštrukčné práce v 29 centrách miest a 22 obchodných a priemyselných priestoroch. Región sa teší z podpory výskumu v 494 podnikoch a 22 medzinárodne uznávaných centrách.

Valónsky región dúfa, že dokáže zhodnotiť tieto výsledky v programovom období 2014-2020 a teší sa na jeho začiatok.

Usilujeme sa o skoré ukončenie všetkých rokovaní, aby sa 1. januára 2014 mohlo začať nové programové obdobie. Od začiatku leta preto spolupracujeme s akademickým odborníkom na príprave dohody o partnerstve a na operačných programoch, ktoré budú, samozrejme, vychádzať z cieľov stratégie Európa 2020 (s dôrazom na malé a stredné podniky, výskum, vývoj a inovácie a uhlíkovú stopu), ale nezačneme ani na kľúčovú úlohu centier veľkých miest v rozvoji hospodárstva. Počas prvej polovice roka 2013 chceme Európskej komisii predložiť všetky dokumenty, aby sme boli pripravení a mohli čakať na veľký deň. Prvú výzvu na predloženie návrhov chceme zverejniť bezprostredne po dokončení dokumentov o programovom období.

Sú pred nami veľké úlohy, som si však istý, že v úzkej spolupráci s GR pre regionálnu politiku ich zvládneme.

Jean Janss

Generálny inšpektor, Oddelenie koordinácie štrukturálnych fondov,
Verejné služby pre Valónsky región

► POLSKO

► PODPORA EÚ PRE POĽSKÚ VEDU – TECHNOLOGICKÉ PARKY V REGIÓNE POMORANSKO

Od vstupu Poľska do Európskej únie uplynulo už osem rokov. Členstvo v EÚ a možnosť využívať finančné prostriedky EÚ nepochybne obrovskou mierou prispeli k rozvoju Pomoranského regiónu. Vďaka finančnej pomoci, ktorú Poľsko získalo v predvstupovom období a následne v rokoch 2007-2013, sa Pomoranský región dynamicky rozvíja a celá krajina môže oceniť vplyv pozitívnych zmien.

Pomoranský región sa zameriava na investície do vedeckých a technologických parkov, inkubátorov, zoskupení a na ich rozvoj. Pomoranský vedecký a technologický park, prvý technologický park v Pomoranskom regióne, vznikol v roku 2001 v Gdynii. V roku 2004 nasledoval Pomoranský

inovačný a podnikateľský inkubátor. Neskoršie v roku 2006 vznikol Gdanský vedecký a technologický park. Jednou z posledných investícií v Pomoranskom regióne, ktoré spolufinancovala EÚ, je Słupský technologický inkubátor. V odvetví obnoviteľnej energie okrem toho v Pomoransku má pre rozvoj mikropodnikov, malých a stredných podnikov kľúčovú úlohu Kwidzynský priemyselný a technologický park.

Celková hodnota realizovaných projektov EÚ, ktorých cieľom je založenie a rozvoj vedeckých a technologických parkov, podnikateľských inkubátorov a zoskupení, dosahuje viac než 136 miliónov EUR. Zariadenia, ako sú parky, inkubátory a zoskupenia, potrebujú okamžitú finančnú podporu, aby

Gdanský vedecký
a technologický park

dosiahli vytýčené ciele a mohli pomáhať jednotlivým podnikom. Očakáva sa, že tieto investície spolufinancované z finančných prostriedkov EÚ prinesú regiónu rýchlejší hospodársky rast, a tak sa Pomoransko stane atraktívnym partnerom pre zahraničné a miestne kapitálové investície. Pomoransko je na dobrej ceste dosiahnuť tieto ciele, ak bude zakladať nové technologické parky a zintenzívni činnosti už existujúcich parkov.

Marcin Twardokus a Joanna Speiserová
Oddelenie regionálnych programov,
Úrad maršála Pomoranského vojvodstva

▶FRANCÚZSKO

▶BORDEAUX VÍTA PODPORU EURÓPSKEJ KOMISIE

Communauté urbaine de Bordeaux (Mestské spoločenstvo Bordeaux, CUB) víta finančnú pomoc Európskej komisie venovanú na zachovanie rovnakej úrovne angažovanosti v regionálnej politike EÚ. Finančné prostriedky EÚ predstavujú skutočnú podporu projektov realizovaných miestnymi orgánmi.

Pružnejší dôraz na tematické ciele

CUB s nadšením víta skutočnosť, že bolo vybraných 11 tematických cieľov a že Komisia chce hladšie koordinovať financovanie, aby vytýčené ciele skutočne prispeli k stratégii Európa 2020. Dôraz na tematické ciele (80% zdrojov EFRR zameraných na tri ciele) na regionálnej úrovni však obmedzuje dostupné možnosti pre koordinátorov projektov a možnosť pracovať viac v súlade s miestnymi predpismi. CUB sa domnieva, že regionálne a miestne orgány by sa mali podieľať na rozhodovaní o tematických cieľoch na celoštátnej úrovni.

Uvedomiť si význam mestského rozmeru: krok vpred, ktorý treba objasniť

CUB má radosť z toho, že Komisia sa rozhodla sústrediť na otázky miest, pretože mestá sú hlavným hnacím motorom územného rozvoja. Počas programového obdobia 2007-2013 stálo CUB v popredí integrovaného mestského projektu a teší sa, že si zopakuje túto skúsenosť v nasledujúcom programovom období. CUB podporuje návrh Európskeho parlamentu venovať jeden celý operačný program integrovanému rozvoju miest. Má však otázky v súvislosti s platformou rozvoja miest, ktorú Komisia navrhuje, a prihovára sa za výzvy na predkladanie žiadostí v rámci jednotlivých členských štátov na základe stratégie integrovaného rozvoja miest pre konkrétnu miestnu oblasť. Podobne čaká i na objasnenie zamerania iniciatív integrovaných územných investícií (ITI) a spôsobu, akým sa budú realizovať.

Spoločenstvo *Communauté Urbaine de Bordeaux* (CUB), ktoré predstavuje 720 000 obyvateľov a 27 obcí, zohráva rozhodujúcu úlohu v každodennom živote svojich obyvateľov. Je tiež dôležitým finančným partnerom v rámci Akvitánskeho regiónu a zadáva a spoločne financuje množstvo rozličných projektov. CUB sleduje tri kľúčové ciele: vytvorenie megamestskej infraštruktúry, modernizáciu mestských služieb a rozvoj miestneho hospodárstva.

Zjednodušenie postupov: vítaný vývoj

CUB schvaľuje iniciatívu Komisie zjednodušiť vykonávanie, riadenie a monitorovanie postupov štrukturálnych fondov. Postupy bez papierov, nové obdobie uchovávanía dokumentov, audity primerané množstvu poskytnutých finančných prostriedkov a zavedenie jednotného auditu pre operácie s celkovými výdavkami pod 250 000 EUR – to všetko sú kroky správnym smerom, ktoré vítame. Stále však zostávajú určité procedurálne problémy, a preto by CUB chcelo, aby sa v nasledujúcom programovom období štandardizovali pravidlá hodnotenia a riadenia grantov na vnútroštátnej úrovni. Mohol by sa zjednodušiť aj postup určovania, ktoré výdavkové položky majú nárok na grant EÚ.

Rozhodujúci význam riadenia na viacerých úrovniach

CUB jednoznačne súhlasí s tým, aký význam prikladá Komisia riadeniu na viacerých úrovniach. CUB ako kľúčového aktéra tejto politiky teší možnosť užšie sa podieľať na príprave, vykonávaní a monitorovaní nasledujúceho programového obdobia. CUB dúfa, že tento partnerský prístup sa plne zohľadní vo všetkých právnych predpisoch na celoštátnej úrovni. Pozorne bude sledovať pokrok rokovaní a dúfa, že jeho obavy budú vypočuté a vyriešené.

Anne Raimatová

Riaditeľka, Medzinárodné vzťahy a decentralizovaná spolupráca, a

Hélène Beaupetitová

Vedúca európskeho oddelenia Communauté Urbaine de Bordeaux

► CYPERSKÉ PREDSEDNÍCTVO EÚ: PRIORITY POLITIKY SÚDRŽNOSTI

Druhá polovica roka 2012, počas ktorej sa Cyprus ujme predsedníctva Rady EÚ, bude jedným z najdôležitejších a najnáročnejších období v histórii tejto krajiny. Pán Adonis Constantinides, poradca ministra, koordinátor pre viacročný finančný rámec a predseda pracovnej skupiny pre štrukturálne opatrenia, opisuje priority cyperského predsedníctva v oblasti politiky súdržnosti s osobitným dôrazom na pokračujúce rokovania o legislatívnom rámci, ktorý bude riadiť túto politiku v období po roku 2013.

► ADONIS CONSTANTINIDES
Poradca ministra, koordinátor
pre viacročný finančný rámec
a predseda pracovnej skupiny
pre štrukturálne opatrenia

► Európa prežíva náročné časy. Aké sú hlavné priority predsedníctva a čo možno urobiť na obnovu dôvery a hospodárskeho rastu?

Cyperské predsedníctvo si vo svojom úsilí o lepšiu Európu stanovilo štyri všeobecné priority, v rámci ktorých bude presadzovať kľúčové legislatívne dokumenty a ďalšie iniciatívy: 1) *efektívnejšia a udržateľnejšia Európa*, 2) *výkonnejšie a rýchlejšie rastúce európske hospodárstvo*, 3) *väčší význam EÚ pre jej občanov s dôrazom na solidaritu a sociálnu súdržnosť* a 4) *lepšie vzťahy so susedmi*. Všetky snahy zameriame na to, aby sme nasledujúcej generácii odovzdali lepšiu Európu, a začneme podporou reforiem potrebných na prekonanie súčasných problémov a posilnenie rastu a sociálnej súdržnosti v EÚ. Cyperské predsedníctvo je presvedčené, že hnacou silou týchto reforiem a podpory blaha občanov EÚ sú základné zásady a hodnoty EÚ, ktoré stanovuje Lisabonská zmluva. Na základe týchto hodnôt chceme podporovať inkluzívny rast a tvorbu pracovných miest najmä pre mladých ľudí, ako aj udržateľný rozvoj a zvyšovanie kvality života. V súčasnosti je viac než kedykoľvek predtým potrebné šíriť posolstvo nádeje a solidarity medzi všetkými európskymi občanmi a najmä medzi tými, ktorých najviac postihli účinky tejto bezprecedentnej hospodárskej krízy.

► Od vášho predsedníctva všetci očakávajú, že dosiahne kompromis v otázke viacročného finančného rámca (VFR). Aké sú vaše priority a ako budete postupovať?

VFR je kľúčovým nástrojom z hľadiska vytvárania budúcej štruktúry EÚ. Ukončenie rokovaní o VFR na obdobie rokov 2014-2020 je našou najvyššou prioritou. Cyperské predsedníctvo bude stavať na pokroku, ktorý dosiahlo dánske predsedníctvo, a bude postupovať v súlade s mandátom, ktorý získalo na júnovom zasadnutí Európskej rady. Bude úzko spolupracovať s predsedami Európskej rady, Komisie a Európskeho parlamentu, pričom bude plne rešpektovať svoju úlohu zakotvenú v Zmluve.

Našou ambíciou je prijať rozpočet, ktorý by bol katalyzátorom úsilia EÚ o úspešné riešenie problémov a ktorý by prispel k nášmu spoločnému cieľu lepšej Európy. VFR by mal poskytnúť dostatok zdrojov, ktorými by prispel k riešeniu hospodárskej krízy, ako aj pevný základ na stabilizáciu európskeho hospodárstva. Kľúčovým prvkom je koncepcia „kvalitného využívania finančných prostriedkov“, ktorá zaistí, aby programy prinášali pridanú hodnotu a aby sa účinne plánovali a realizovali. Všetky hlavné politiky EÚ tak prispievajú k cieľom EÚ, predovšetkým k rastu a zamestnanosti.

VFR bude počas cyperského predsedníctva na programe všetkých zasadnutí Rady pre všeobecné záležitosti, kým sa

rokovania neuzavrú. VFR sa bude týkať aj neoficiálne stretnutie ministrov pre európske záležitosti, ktoré sa uskutoční na Cypre. Jeho cieľom je dosiahnuť politickú dohodu v Európskej rade do konca roka.

Dôležitá je spolupráca s Európskym parlamentom, ktorá uľahčí vzájomné porozumenie a dosiahnutie dohody, ako aj včasné prijatie príslušných rozhodnutí.

► **Rokovania o právnych predpisoch v oblasti politiky súdržnosti v období 2014-2020 sú mnohorozmerným procesom, ktorý zahŕňa množstvo aktérov. Ako chcete posunúť tento proces ďalej a dokončiť ho? Ktoré prvky legislatívneho balíka považujete za osobitne dôležité? Ako budete spolupracovať s Európskym parlamentom?**

Politika súdržnosti nie je podľa mňa len prejavom európskej solidarity, ale aj kľúčovou investičnou politikou EÚ, ktorá môže významne prispieť k posilneniu rastu a tvorbe pracovných miest.

Sme odhodlaní dosiahnuť v rokovaní čo najväčší pokrok. Diskusie budú prebiehať súbežne s rokovaniami o VFR, ale túto tému nemôžeme uzavrieť skôr, kým nedosiahneme dohodu o VFR.

Hoci sa počas dánskeho predsedníctva dosiahol pozoruhodný pokrok, zostáva ešte urobiť veľa práce. Na základe doterajších výsledkov sme už začali intenzívnu prácu v Rade s cieľom vyriešiť všetky zostávajúce problémy do konca roka 2012. Týka sa to najmä spoločného strategického rámca,

finančného riadenia, systémov riadenia a kontroly, územného rozvoja, informácií a komunikácie a niektorých ďalších technických stránok.

Čo najskôr chceme dosiahnuť dohodu v Rade, ako aj vzájomné porozumenie so všetkými zodpovednými inštitúciami EÚ o otázkach programovania a riadenia, aby sme členským štátom a regiónom uľahčili prípravu na nové obdobie.

Politika súdržnosti bude na programe Rady pre všeobecné záležitosti v októbri a decembri s cieľom dosiahnuť dohodu o právnych predpisoch s výnimkou finančných otázok, ktoré sa týkajú rokovaní o VFR. Neoficiálne stretnutie ministrov pre politiku súdržnosti na Cypre má za cieľ uľahčiť rokovania a bude prvou diskusiou o vykonávaní novej reformovanej politiky.

Mimoriadny význam má úzka spolupráca s Európskym parlamentom, s ktorým chceme byť v kontakte počas celého procesu rokovaní. Na jeseň sa začnú neoficiálne trojstranné rozhovory, pričom všetky strany prejavujú silné odhodlanie dosiahnuť čo najväčší pokrok.

V neposlednom rade chceme pokračovať v práci, ktorú vykonali predchádzajúce predsedníctva v oblasti podpory a realizácie územnej agendy 2020.

► **VIAC INFORMÁCIÍ**
<http://www.cy2012.eu>

▶ EURÓPSKA ÚZEMNÁ SPOLUPRÁCA 2014-2020:

VÄČŠÍ VÝZNAM, VÄČŠIE AMBÍCIE

Adaptácia mestského prostredia, zelene a vodných prvkov s ohľadom na klimatické zmeny (ocenenia RegioStars 2012)

Európska územná spolupráca (EÚS) je v rámci politiky súdržnosti čoraz viditeľnejšia a dôležitejšia.

Zásľuhu na tom má aj legislatívny návrh Komisie na zvýšenie rozpočtu na spoluprácu, ktorá sa stane jedným z dvoch hlavných cieľov na obdobie 2014-2020. Už dnes sa považuje za dôležitý nástroj na posilnenie územnej, hospodárskej a sociálnej súdržnosti EÚ a za hlavný faktor prispievajúci k európskej integrácii naprieč hranicami. Počas tohtoročného podujatia Open Days sa predstavia prostriedky, ktorými sa v rámci EÚS hľadajú riešenia cezhraničných úloh, dosahujú úspory z rozsahu, vymýšľajú účinné mechanizmy vytvárania a výmeny poznatkov a zlepšuje riadenie. Jednou z troch hlavných tém tohto podujatia totiž je Územná spolupráca: prínos pre Európu.

Okrem návrhov na posilnenie významu územnej spolupráce z finančného hľadiska má Komisia ešte vyššie očakávania v súvislosti s tým, čo možno dosiahnuť pomocou cezhraničných, nadnárodných a medziregionálnych programov spolupráce. Aby sa splnili ambície EÚS, Komisia vyžaduje, aby sa územná spolupráca stala plnohodnotnou súčasťou strategického myslenia a rozhodovania na európskej i vnútroštátnej úrovni. Spoločný strategický rámec a dohody o partnerstve

by mali stanoviť priority spolupráce, pričom treba vytvoriť funkčné mechanizmy koordinácie medzi rôznymi nástrojmi financovania EÚ.

Programy spolupráce by mali byť tiež konkrétnejšie zamerané. Aby sa zvýšil vplyv týchto programov, Komisia navrhuje sústrediť finančné prostriedky určené na programy cezhraničnej a nadnárodnej spolupráce len na štyri tematické ciele stratégie Európa 2020. Malo by sa to dosiahnuť v súlade s identifikovanými konkrétnymi potrebami a potenciálom cezhraničných a nadnárodných území. Neexistujú však žiadne tematické obmedzenia medziregionálnej spolupráce, ktorá by aj naďalej mala byť kľúčovým nástrojom výmeny skúseností a osvedčených postupov v rôznych oblastiach stratégie Európa 2020.

Komisia predložila osobitné nariadenie o spolupráci, ktoré konkretizuje a dopĺňa všeobecné pravidlá stanovené v nariadení o spoločných ustanoveniach a v nariadení o EFRR, aby tak zdôraznila jedinečný charakter EÚS v rámci politiky súdržnosti.

Počas nepretržitých rokovaní Rady sa členské štáty EÚ dohodli na potrebe posilniť orientáciu programov na výsledky a zvýšiť dôraz na tematické ciele EÚS. Na zasadnutí Rady pre všeobecné veci 26. júna 2012 sa navrhlo, že

Haparanda/Tornio, Švédsko/Fínsko, Interreg IV/A North

programom spolupráce sa pri výbere tematických cieľov poskytne viac pružnosti: 80 % finančných prostriedkov na programy by sa malo sústrediť na štyri tematické ciele, ako to pôvodne navrhla Komisia, ale zvyšných 20% by sa mohlo použiť na ktorýkoľvek z ďalších cieľov uvedených na zozname. V rámci cyperského predsedníctva EÚ sa začali konkrétne rozhovory s členskými štátmi o ustanoveniach nariadenia o EÚS.

EÚS sa dostalo pozornosti a podpory aj zo strany Európskeho parlamentu. Výbor pre regionálny rozvoj vo svojom stanovisku prijatom v polovici júla 2012 navrhol zdvojnásobiť podiel rozpočtu politiky súdržnosti venovaného spolupráci na 7 % namiesto 3,5 %, ktoré navrhla Komisia. Poslanci Európskeho parlamentu predložili viac než 250 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov k návrhu nariadenia o EÚS.

Návrh nariadenia o EÚS poskytuje prostredníctvom vykonávacích aktov Komisii prostriedky na prijatie zoznamu cezhraničných a nadnárodných oblastí, ktoré dostanú podporu. Tento zoznam bude členený podľa programov spolupráce. Komisia už začala o tejto otázke uvažovať a prezentovať svoje názory: na stretnutí s členskými štátmi 5. júna 2012 v Bruseli predstavila zásady riadenia geografických prvkov programov. Komisia hovorila o možnosti znížiť v budúcnosti

počet programov spolupráce s cieľom vytvoriť rozhodujúce množstvo a ušetriť prostriedky, napríklad spojením menších programov a začlenením cezhraničnej spolupráce do nadnárodných programov.

Komisia predstavila aj geografické scenáre niektorých nadnárodných programov s ohľadom najmä na existenciu dvoch makroregionálnych stratégií EÚ a vstup Chorvátska do EÚ v júli 2013.

Väčšina členských štátov žiada, aby sa pokračovalo v existujúcich programoch, pričom argumentuje potrebou zhodnotiť dobrú spoluprácu a významné investície, ktoré sa uskutočnili v rámci súčasných programových štruktúr a systémov. Veľká a radikálna zmena geografie programov nie je z ich pohľadu žiaduca.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/cooperation/index_en.cfm

10th ANNIVERSARY
European week of regions and cities
OPEN DAYS

▶ EURÓPSKE REGIÓNY A MESTÁ: DOSAHOVANIE POKROKU

Európsky týždeň regiónov a miest – podujatie Open Days – je už desať rokov kľúčovou udalosťou pre regionálne a miestne orgány. Pre tisíce miestnych, regionálnych, vnútroštátnych a európskych činiteľov s rozhodovacou právomocou a odborníkov je príležitosťou na stretnutia v Bruseli a na rôznych miestach Európy, na ktorých môžu prezentovať svoje príspevky týkajúce sa rozvoja ich regiónu a podpory rastu a tvorby pracovných miest v Európe, a tak pomôcť realizovať politiku súdržnosti EÚ. Podujatie Open Days, ktoré organizujú Európska komisia (GR pre regionálnu politiku) a Výbor regiónov, ponúka možnosť diskutovať o spoločných úlohách regionálneho a miestneho rozvoja a ich možných riešeniach.

Zameranie na úlohy a zmenu

Podujatie Open Days sa tento rok uskutoční v kritickom období diskusií o budúcej úlohe a usporiadaní politiky súdržnosti a bude príležitosťou na podnietenie diskusie o budúcnosti Európy, jej politike súdržnosti a riadenia na viacerých úrovniach.

Politika súdržnosti je druhou najväčšou položkou v rozpočte EÚ. Komisia navrhuje, aby sa v priebehu nasledujúcich siedmich rokov poskytlo regiónom 336 miliárd EUR.

V súčasnosti sa táto politika pretvára na politiku zameranú na perspektívne investície a rast. Tento posun je úzko spätý so zmenou náhľadu na hospodársky, sociálny a územný rozvoj.

Budúca politika súdržnosti bude viac v súlade so stratégiou Európa 2020 pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Vo všetkých regiónoch Európy sa prvoradou prioritou stane ekologický a inteligentný rast. Počas podujatia Open Days sa tejto téme bude venovať 43 seminárov a prednášok.

Našou spoločnou úlohou je spojiť všetky fondy a nástroje EÚ vrátane tých, ktoré sa týkajú rozvoja vidieka, rybného hospodárstva, regionálneho a sociálneho rozvoja, do integrovaného územného prístupu, a tak vytvoriť nové pracovné miesta a zaisťiť konkurencieschopnosť regiónov Európy.

Pod názvom „Regióny a mestá Európy: dosahovanie pokroku“ sa v rámci podujatia Open Days 2012 uskutočnia semináre na tieto tri témy:

- Inteligentný a ekologický rast pre všetkých;
- Územná spolupráca: prínos pre Európu;
- Dosahovanie výsledkov.

Budúci rast Európy bude do veľkej miery závisieť od schopnosti jej regiónov a miest inovovať a nájsť cestu k ekologickému a udržateľnému rastu.

Podujatie Open Days oslávi v roku 2012 10. výročie. Po desaťročí diskusií a rokovaní, prezentácií a výmen osvedčených postupov poskytnú všeobecné diskusie o budúcej európskej politike súdržnosti priestor na pozitívne zamyslenie.

Ramón Luis Valcárcel Siso, predseda Výboru regiónov a predseda regionálnej vlády Murcie, a José Manuel Barroso, predseda Európskej komisie

Pohľad do minulosti podujatia Open Days z regionálneho hľadiska

„V roku 2003 bolo Katalánsko jedným z desiatich vybraných regiónov, ktoré sa zúčastnili prvého ročníka podujatia Open Days,“ spomína Joan Prat i Coll, vedúci delegácie katalánskej vlády pri EÚ.

„Každý región usporiadal seminár, ktorý bol otvorený všetkým zainteresovaným stranám. Katalánska vláda zorganizovala seminár, na ktorom sa predstavili osvedčené európske postupy v oblasti biopalív. Bol to veľký úspech, pretože účastníci mohli o tejto téme diskutovať, vymieňať si myšlienky a získať zaujímavé kontakty na nadviazanie nových vzťahov.“

Podujatie Open Days sa zmenilo na Európsky týždeň regiónov a miest, na ktorom sa Katalánsko zúčastňuje každý rok. „V priebehu 10 rokov sme mali možnosť vidieť, ako sa podujatie Open Days stalo pre európske, vnútroštátne, regionálne i miestne orgány kľúčovou každoročnou udalosťou, na ktorej môžu prezentovať svoje poznatky z oblasti riadenia politiky súdržnosti EÚ, jej výsledky a perspektívy a diskutovať o nich. Stretáva sa na ňom viac než 6 000 účastníkov z celej EÚ. Aktívne sa na podujatí Open Days podieľa viac než 200 európskych regiónov a miest.“

Joan Prat i Coll, vedúci delegácie katalánskej vlády pri EÚ

Katalánska kancelária je tento rok z iniciatívy GR pre regionálnu politiku hostiteľom akreditačného strediska na registráciu účastníkov podujatia Open Days v centre bruselskej Európskej štvrte na adrese *Espai Catalunya Europa*, Rue de la Loi 227.

„Táto príležitosť náš región veľmi zviditeľní medzi tisícami účastníkov, ktorí nás navštívia, aby si vyzdvihli akreditačné preukazy na konferenciu,“ hovorí Joan Prat i Coll.

VIAC INFORMÁCIÍ

<http://www.opendays.europa.eu/>

► ZMENA V ZAMERANÍ ŠTRUKTURÁLNYCH FONDŮ POMÔŽE V BOJI PROTI HOSPODÁRSKEJ KRÍZE

Fungovanie programov politiky súdržnosti v najviac postihnutých členských štátoch sa prispôsobuje novým úlohám boja proti účinkom hospodárskej krízy.

Politika súdržnosti EÚ má pružný rámec, ktorý umožňuje prerozdeliť zdroje v rámci schváleného programu a zmeniť zameranie investícií. Dovoľuje tiež rozsiahlejšiu zmenu programovania na základe rozhodnutia Európskej komisie.

Koncom roka 2011 **TALIANSKO** začalo uskutočňovať veľké zmeny v oblasti určovania priorít vo využívaní finančných prostriedkov, ktoré viedli k prerozdeleniu takmer polovice dostupnej sumy 8 miliárd EUR zo štrukturálnych fondov na strategickú podporu najmä južných regiónov Talianska (Kalábria, Kampánia, Apúlia, Sicília, Basilicata, Sardínia, Molise, Abruzzo). Prístup, ktorý zvolili talianske orgány, zahŕňa kľúčové aspekty a zásady reformovanej politiky súdržnosti, ktoré Komisia navrhla na obdobie 2014-2020. Taliansky akčný plán chce urýchliť využívanie finančných prostriedkov a sústrediť zdroje na rast a sociálnu súdržnosť. Predpokladá preprogramovanie sumy vo výške 3,6 miliardy EUR zo štrukturálnych fondov, ktorá sa ešte nevyčlenila, v prospech vzdelávania (330 škôl), digitálnej agendy (vnútroštátny plán širokopásmového pripojenia) a nových pracovných miest (odborná príprava, systém daňových výhod).

V rámci druhej fázy sa prioritou vnútroštátnych programov tejto krajiny stane znižovanie rozdielov v príležitostiach pre občanov a podpora väčšieho sociálneho začlenenia

Iniciatíva predsedu Barrosa

V januári 2012 Európska rada schválila ďalšie preprogramovanie štrukturálnych fondov, ktorým chce bojovať proti konkrétnym problémom nezamestnanosti mladých ľudí a poskytnúť viac podpory malým a stredným podnikom (MSP) na vytváranie pracovných miest.

Iniciatíva predsedu Barrosa v oblasti nezamestnanosti mladých ľudí a financovania MSP sa bude realizovať v rokoch 2012 a 2013. Na začiatku sa zameria na osem členských štátov s najvyššou úrovňou nezamestnanosti mladých ľudí – Grécko, Írsko, Taliansko, Lotyšsko, Litvu, Portugalsko, Slovensko a Španielsko.

Vytvorili sa „akčné tímy“ zložené z predstaviteľov jednotlivých štátov a Európskej komisie, ktorých úlohou je identifikovať vhodné oblasti, do ktorých sa presmerujú finančné prostriedky. Podľa plánu sa v týchto krajinách preprogramuje približne 7,3 miliardy EUR zo štrukturálnych fondov.

Podpora malých a stredných podnikov

Prístup k financovaniu je večným problémom malých podnikov v celej Európe. Problém ešte zhoršila hospodárska kríza a obmedzené ponuky úverov. V rámci nedávneho preprogramovania sa do konca roka 2010 vyčlenilo približne 8,1 miliardy EUR (EFRR a príspevky jednotlivých krajín) na viac než 300 nástrojov vlastného imania, záruk a pôžičiek, ktoré finančne podporia MSP v celej EÚ. Doteraz sa pomocou týchto finančných nástrojov, ktoré v súčasnosti predstavujú viac než 10% priamej podpory EFRR podnikom, podarilo vytvoriť alebo zachrániť približne 90 000 pracovných miest v MSP.

V rámci iniciatívy predsedu Barrosa sa zvýšil dôraz na uľahčenie prístupu MSP k financovaniu v oblastiach s vysokou nezamestnanosťou mladých ľudí využívaním finančných nástrojov podporovaných EÚ.

Podpora financovania MSP v **GRÉCKU**, na **SLOVENSKU**, v **LOTYŠSKU** a **LITVE** prinesie pákovým účinkom finančné prostriedky v sume minimálne 5,1 miliardy EUR. Táto podpora umožní komerčný rast a záruku zamestnania v 5 000 až 6 000 MSP.

V **PORTUGALSKU** sa prostredníctvom finančného pákového účinku sumou 1,13 miliardy EUR, ktorú poskytnú EFRR, Európska investičná banka (EIB) a súkromné financie, podporí približne 4 000 MSP.

V ŠPANIELSKU sa prerozdeleno 157 miliónov EUR na vytvorenie dočasného fondu pracovného kapitálu na financovanie inovatívnych MSP.

GRÉCKO bude mať nový nástroj likvidity v sume 500 miliónov EUR, ktorý gréckym MSP zaručí pôžičky od EIB.

Očakáva sa, že zmenu v prioritách financovania využije približne 56 000 MSP.

Znižovanie nezamestnanosti mladých ľudí

Odhaduje sa, že v súčasnosti je v EÚ nezamestnaných viac než 5 miliónov mladých ľudí, a tento počet stúpa. Nezamestnanosť mladých ľudí dosahuje v Írsku 30%, v Grécku 43% a v Španielsku sa blíži k číslu 50%. Hospodársky rast sám osebe nestačí na boj proti tomuto odvetvovému problému. Iniciatíva Komisie sa zameriava najmä na mladých ľudí, ktorí nemajú zamestnanie, neštudujú ani sa inak nevzdelávajú, ako aj na vytváranie pracovných miest. Cieľom je stimulovať zamestnanosť mladých ľudí intenzívnejším a cielenejším využívaním európskych sociálnych a regionálnych fondov (ESF a EFRR).

V ŠPANIELSKU sa napríklad presmerovalo 135 miliónov EUR na služby verejnej zamestnanosti, ktoré pomôžu mladým ľuďom nájsť si prácu.

V ÍRSKU sa vyčlenilo 25 miliónov EUR na integrovaný program Youthreach, ktorý poskytuje vzdelanie, odbornú prípravu a pracovné skúsenosti mladým ľuďom, ktorí predčasne opustili školu, pričom nezískali ani kvalifikáciu, ani neabsolvovali odbornú prípravu.

V TALIANSKU sa začalo podstatne meniť zameranie finančných prostriedkov s cieľom bojovať proti nezamestnanosti mladých ľudí. Táto iniciatíva zahŕňa financovanie plánu zamestnateľnosti na Sicílii, ktorý by mal pomôcť približne 50 000 mladým ľuďom, a nové vzdelávacie činnosti pre 65 300 študentov z juhu. Začala sa realizovať aj veľká iniciatíva zameraná na boj proti predčasnemu odchodu zo školy (v sume 311 EUR) a ďalšie finančné prostriedky v sume 100 miliónov EUR sa nasmerovali na podporu podnikania mladých ľudí.

VÝSKUM GR PRE HOSPODÁRSKE A FINANČNÉ ZÁLEŽITOSTI POUKÁZAL NA POZITÍVNY VPLYV POLITIKY SÚDRŽNOSTI

Analýza Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre hospodárske a finančné záležitosti (GR ECFIN) preukázala, že vplyv politiky súdržnosti na hospodárska členských štátov je vo všeobecnosti pozitívny.

GR ECFIN má k dispozícii model QUEST III na analýzu a výskum makroekonomickej politiky, ktorý naznačuje, že realizovaním programov súdržnosti na roky 2000-2006 (t. j. medzi rokmi 2000 a 2009) sa zvýšil celkový HDP EÚ-27 o 0,2%. Očakáva sa, že do roku 2020 sa tento nárast zdvojnásobí vďaka zlepšeniu štruktúry hospodárstiev v dôsledku programov politiky súdržnosti. Ekonomovia GR ECFIN uvádzajú, že vďaka pozitívnemu vplyvu politiky súdržnosti na obchod je na tom EÚ lepšie s touto politikou ako bez nej.

Cesta komisára zahŕňala novú hlavnú stanicu vo Viedni, ktorá sa stane bránou pre osobnú i nákladnú železničnú dopravu do celej podunajskej oblasti.

► STRATÉGIA EÚ PRE PODUNAJSKÚ OBLASŤ: JEDEN ROK ČINNOSTI

Rok po tom, ako sa začala realizácia tejto stratégie, navštívil komisár Johannes Hahn viacero krajín v tejto oblasti, aby zhodnotil dosiahnutý pokrok priamo na mieste.

Makroregionálny prístup pre podunajskú oblasť

Stratégia EÚ pre podunajskú oblasť (EUSDR), ktorá sa začala realizovať v júni 2011, je druhou veľkou skúškou spolupráce EÚ – podľa vzoru regiónu Baltského mora –, v rámci ktorej ministri a tvorcovia politik realizujú politiky, programy a projekty v širokej škále spoločných záujmov.

Keďže v podunajskej oblasti sa nachádzajú niektoré z najbohatších i najchudobnejších území v Európe, v čase hospodárskej krízy je ešte dôležitejšie, aby krajiny tejto oblasti spolupracovali s cieľom maximalizovať svoj potenciál

a vytvárať rast a pracovné miesta. Stratégia EUSDR pomáha dosiahnuť tento cieľ, pričom akčný plán pre podunajskú oblasť obsahuje konkrétne opatrenia a projekty, napríklad na zlepšenie prepojení vrátane plavby po Dunaji, na podporu inovácií výmenou osvedčených postupov, vytváraním sietí a spoločných iniciatív a posilnením konkurencieschopnosti prepájaním podnikov.

Prvé dosiahnuté výsledky

Cestou z Viedne do Sofie od 27. júna do 1. júla komisár Hahn navštívil sedem zúčastnených štátov. Cieľom jeho cesty po Rakúsku, Slovensku, Maďarsku, Chorvátsku, Srbsku, Rumunsku a Bulharsku bolo zhodnotiť dosiahnutý pokrok, lepšie porozumieť problémom priamo na mieste a zistiť, čo sa dá zlepšiť.

Počas stretnutí s politickými predstaviteľmi a inými zainteresovanými stranami sa jasne ukázalo, že stratégia už

prináša novú dynamiku a už dosiahli aj niektoré dôležité výsledky. Potvrdili to niektoré navštívené projekty, ktoré sú uvedené na týchto stranách, ako aj nasledujúce projekty:

- vodohospodársky projekt v blízkosti Viedne, ktorý zlepšuje plavbu a zároveň chráni životné prostredie novým spôsobom, a to použitím počítačového modelovania a ľahkej ekologickej infraštruktúry;
- moderné projekty zamerané na odpadové vody a obnoviteľnú energiu (bioplyn) v Maďarsku;
- konferencia o cezhraničnej spolupráci v oblasti inovácií so zainteresovanými stranami z Rumunska a Bulharska;
- koordinované cvičenie núdzovej reakcie s účasťou Bulharska, Rumunska, Srbska a Rakúska s dôrazom na účinnú výmenu zariadení a postupov.

Politika súdržnosti a makroregionálne stratégie

Makroregionálny prístup, ktorý spája členské štáty (a nečlenské štáty) prepojené zemepisnými faktormi, je príležitosťou na maximalizovanie hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho vplyvu politiky súdržnosti a iných politík EÚ. Užšia spolupráca v oblasti strategického plánovania a využívania finančných prostriedkov EÚ bude dôležitým príspevkom na dosahovanie cieľov stratégie Európa 2020 z hľadiska výmeny osvedčených postupov, vytvárania sietí a spoločných iniciatív v oblastiach, ako sú pracovné miesta a rast, na zabránenie odlivu mozgov, na udržateľný rozvoj založený na spolupráci a zlepšovanie administratívnej kapacity.

Komisia preto na obdobie rokov 2014-2020 navrhuje zapracovať makroregionálne stratégie do celého procesu programovania (podľa potreby sa využijú spoločný strategický rámec, dohody o partnerstve a všetky operačné programy).

Ďalší postup

V novembri 2012 Komisia spolu s bavorskými orgánmi usporiada prvé výročné fórum tejto stratégie, ktoré bude ďalšou príležitosťou na inventúru vykonanej práce, predstavenie pridanej hodnoty stratégie, zvýšenie povedomia verejnosti a lepšie plánovanie do budúcnosti. Tešíme sa na návrhy a nápady od všetkých zainteresovaných strán.

Most Vidin – Calafat medzi Bulharskom a Rumunskom, ktorého výstavba sa dokončí koncom roka 2012, a časť transeurópskej dopravnej siete, ktorá pomôže prepojiť severozápad Bulharska, juhozápad Rumunska a východ Maďarska.

Komisár Hahn navštívil projekty podnikateľského inkubátora a vedeckého parku v Osijeku (Chorvátsko, na obrázku) a Novom Sade (Srbsko), ktoré vytvárajú prepojenia medzi výskumom, inováciami a podnikmi.

Ďalším z projektov, ktoré navštívil komisár Hahn, bola integrovaná riečna hranica schengenského priestoru medzi Maďarskom a Chorvátskom v prístave Moháč, kde majú všetky služby prístup k najnovším technológiám na výmenu informácií pod jednou strechou, ktoré uľahčujú mobilitu a obchod a zároveň zvyšujú bezpečnosť.

VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/index_sk.cfm

<http://danube-region.eu/>

<http://balticsea-region-strategy.eu/>

Celkové náklady:
465 140 000 EUR
Príspevok EÚ:
119 726 000 EUR

► DOLNOSLAKIE, POĽSKO

► ENERGETICKÁ BEZPEČNOSŤ SI VYŽADUJE ROZŠÍRIŤ ÚLOŽISKO PLYNU

V rámci trojročného projektu rozširovania bolo na juhozápade Poľska dokončené a uvedené do prevádzky nové a rozsiahle podzemné úložisko plynu. S pracovným objemom, ktorý sa rovná veľkosti 480 000 olympijských bazénov, pomôže zariadenie vo Wierzychowiciach zaistiť energetickú bezpečnosť na vnútroštátnej úrovni i na úrovni EÚ.

Wierzychowice sa nachádzajú v Dolnom Sliezsku približne 40 km východne od mesta Vroclav a sú známe svojimi veľkými a produktívnymi ložiskami zemného plynu. Plyn sa tu ťažil viac než dve desaťročia až do roku 1995, keď sa jeho ložiská úplne vyčerpali. V súčasnosti sa vďaka úpravám ložiska a jeho infraštruktúry využíva na skladovanie plynu s vysokým obsahom metánu.

Práce v rámci projektu, ktorý čiastočne financovala EÚ, sa začali v marci 2009 s cieľom premeniť ložisko zemného plynu na úložisko plynu. Najmodernejšia technológia, ktorá ponúka maximálnu energetickú účinnosť, napríklad nové alebo vylepšené kompresorové jednotky, zásobníky a plynovody, umožňuje injikovanie a čerpanie plynu podľa potreby. Stavba a inžinierske práce sú v súlade s prísnyimi environmentálnymi usmerneniami. Dohliada na ne Poľská ropná a plynárenská spoločnosť (PGNiG), najväčší ropný a plynárenský podnik v krajine.

Zdvojnásobenie kapacity

Úložná kapacita plynu v zariadení dosiahla viac ako dvojnásobnú hodnotu a zvýšila sa z 575 miliónov na 1,2 miliardy kubických metrov. To umožňuje dosiahnuť maximálnu rýchlosť čerpania, čo je približne 4,8 milióna m³ denne. Existujú plány na ďalšie zvýšenie úložnej kapacity v nasledujúcich niekoľkých rokoch.

„Investícia do zariadenia vo Wierzychowiciach má kľúčový význam, pretože umožňuje Poľsku udržiavať zásoby plynu na dostatočnej úrovni,“ hovorí Robert Kałuża z poľského Ministerstva regionálneho rozvoja. „Je to veľmi dôležité z hľadiska vyrovnanja sezónnych rozdielov v spotrebe či v prípadoch, keď sa náhle zníži alebo preruší dodávka plynu. Infraštruktúra je takisto dôležitá pre stratégiu EÚ v oblasti energetickej bezpečnosti a rozvoja spoločného trhu s plynom.“

V rámci plánov EÚ si Poľsko stanovilo za cieľ zvýšiť kapacitu svojich podzemných úložísk zemného plynu o takmer 60%. Tri úložiská plynu momentálne spĺňajú podmienky financovania EÚ – Wierzychowice, Strachocina a Kosakowo. Zariadenie vo Wierzychowiciach je z nich najväčšie.

► VIAC INFORMÁCIÍ
<http://www.osm.pgnig.pl/>

▶ BRNO, ČESKÁ REPUBLIKA

▶ VÝVOJ NOVÝCH MATERIÁLOV POMOCOU NANOTECHNOLÓGIE

Nanotechnológia, ktorá pracuje na úrovni atómov a molekúl, je pre voľné oko neviditeľná. Keďže pomocou nej je možné upravovať materiály či vytvárať nové materiály v diametrálne odlišných oblastiach, ako je zdravotná starostlivosť a priemysel, môže mať veľký význam. Rozvíjajúce sa regionálne centrum výskumu a vývoja v Brne otvára nové možnosti tejto technológie, a to vývojom nových aplikácií a vzdelávaním budúcich odborníkov v tejto oblasti.

Nanotechnológiu možno použiť na vývoj materiálov s jedinečnými vlastnosťami. Tieto materiály môžu nahradiť tie, ktoré sa využívajú v súčasných výrobných postupoch, ktoré sú menej šetrné k životnému prostrediu a hospodársky neefektívne. Preto je výskum nanotechnológie čoraz väčšou prioritou v Českej republike i v celej EÚ.

Regionálne výskumné a vývojové centrum pre nízkonákladové plazmové a nanotechnologické povrchové úpravy sídli v Brne, druhom najväčšom meste krajiny. Cieľom projektu, ktorý je čiastočne financovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, je vytvoriť centrum, ktoré uspokojí rastúci dopyt inovatívnych priemyselných spoločností po výrobných procesoch vyžadujúcich vývoj a používanie najmodernejšej nanotechnológie, ale s minimálnymi investíciami a prevádzkovými nákladmi a minimálnymi zásahmi do súčasných výrobných postupov.

Zmena povrchových vlastností

„Vychádzame z viac než 50-ročnej skúsenosti a výskumu v Ústave fyzikálnej elektroniky Prírodovedeckej fakulty Masarykovej univerzity,“ hovorí Jan Čech, člen realizačného tímu. Poznomenáva, že plazmové technológie, ktoré sa v súčasnosti vyvíjajú, umožňujú prispôsobenie a úpravy povrchov materiálov. Ako príklad možno uviesť silnejšie lepené spoje, lepšie atramenty alebo farebnú tlač či tenké nátery, ktoré zvyšujú odolnosť materiálu voči abrázii, sú biokompatibilné alebo sa vyznačujú antibakteriálnymi vlastnosťami.

„Dosahujeme to metódou studenej elektrickej plazmy vytváranej pri atmosférickom tlaku,“ hovorí a zároveň dodáva, že plazma sa často nazýva „štvrtým skupenstvom“ hmoty, pričom nie je pevnou, kvapalnou ani plynnou látkou.

Technológie, ktoré sa vyvíjajú v brnianskom centre, možno využiť v tradičných českých priemyselných odvetviach, ako je textilný, sklársky alebo automobilový priemysel, ale aj v elektronickom priemysle na celom svete. Centrum ponúka aj vzdelávacie príležitosti pre mladých odborníkov, ktorí sa chcú uplatniť v odvetví nanotechnológie a plazmovej technológie.

Celkové náklady:
10 706 000 EUR
Príspevok EÚ:
7 581 000 EUR

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

<http://www.nanocontact.cz/en/home>

► PROGRAM NORTHERN PERIPHERY (NPP)*

► STIMULÁCIA VIDIECKYCH TRHOV S BIOENERGIU

Vidiecke oblasti na severnom okraji Európy ponúkajú pôvodné obnoviteľné zdroje energie, najmä drevo a morskú biomasu. Cieľom nadnárodného projektu spájajúceho štyri krajiny je vytvoriť prekvitajúce miestne trhy s palivami, ktoré budú využívať uvedené obnoviteľné zdroje.

EÚ sa v snahe dosiahnuť do roku 2020 20% svojej energie z obnoviteľných zdrojov čoraz viac zaujíma o biomasu. Projekt RASLRES (Regionálne prístupy k stimulácii miestnych riešení v oblasti obnoviteľnej energie) sa zameriava na intenzívnejšie využívanie a čerpanie zdrojov bioenergie vyrobenej na miestnej úrovni vo vidieckych oblastiach severných okrajových oblastí Európy. To je prísľub veľkých hospodárskych, sociálnych a environmentálnych prínosov pre miestne komunity.

Projekt zahŕňa partnerov z Írska, Severného Írska, Škótska a Švédska. Spoločne hľadajú spôsoby, ako vytvoriť trhy s obnoviteľnou energiou z miestneho dreva, morskej biomasy (morskej trávy) a lesníckej, energetickej plošiny, ktorej sa dobre darí v severnej Európe. „Naším cieľom je vytvoriť miestne pracovné miesta z miestnej energie,“ hovorí Ian Brannigan, úradujúci výkonný riaditeľ organizácie Western Development Commission (Írsko), ktorá je vedúcim partnerom projektu.

Online bioenergetický nástroj

Jedinečnou charakteristikou tohto strategického projektu je jeho zameranie na kompletne dodávateľské reťazce. Preto je potrebné zaistiť, aby si každý, počnúc dodávateľmi až po používateľov, mohol byť istý, že biopalivá sa budú vyrábať v dostatočnom množstve a kvalite, a tak podporovať samostatne udržateľné miestne trhy s obnoviteľnými energiami.

Nový online „bioenergetický nástroj“, ktorý ako súčasť projektu vytvorilo írské Ministerstvo životného prostredia, výrazne pomáha dosiahnuť túto záruku. Zameriava sa na dodávateľov

a používateľov energie vo všetkých štyroch partnerských krajinách a ponúka miestne, regionálne a celoštátne informácie o palive z dreva, morskej biomase a lesníckej.

„Bioenergetický nástroj podporuje rozhodovanie, aby sa ešte viac posilnil prechod od energetickej závislosti od fosílnych palív k zvýšenému používaniu obnoviteľných zdrojov,“ hovorí Nicolas Forsling, vedúci sekretariátu NPP. Súčasťou nástroja je bioenergetická kalkulačka, ktorá používateľom ukazuje hrubé finančné a emisné úspory, ktoré môžu dosiahnuť prechodom z fosílnych palív na biopalivá s cieľom pokryť svoje energetické potreby.

► VIAC INFORMÁCIÍ
<http://www.raslres.eu/bioenergy-tool/>

* Írsko, Spojené kráľovstvo a Švédsko

▶UMBRIA, TALIANSKO

▶SYSTÉM SKLADANIA ODEVOV PÚTA CELOSVETOVÚ POZORNOSŤ

Preprava a distribúcia odevov vo veľkom meradle môže byť časovo náročná. Jedna spoločnosť v Umbrii ponúka riešenie tohto problému – každý rok vyrobí približne 700 automatizovaných systémov. Jej najnovší vynález, distributér skladaných odevov, posúva latku inovácií ešte vyššie.

Spoločnosť Metalprogetti Spa so sídlom v Perugii sa špecializuje na riadenie a distribúciu visiacich odevov. Jej systémy sa predávajú na celom svete a používajú sa v odvetviach od suchého čistenia až po priemyselné pracovne.

Riadenie odevov a manipulácia s nimi môžu podnikom a továrňam prinášať rôzne problémy, najmä keď sa musí každý odev skladovať a triediť individuálne. Cieľom spoločnosti Metalprogetti je zjednodušiť tieto procesy najmä automatizáciou. Všetky systémy sú modulárne a vyrobené osobitne pre jednotlivých klientov.

Spoločnosť považuje za dôležitý výskum a vývoj, pretože jej zaisťujú konkurencieschopnosť. Má vlastné laboratórium s deviatimi zamestnancami na plný úväzok a spolupracuje s oddelením inžinierstva Perudzskej univerzity. Spoločnosť Metalprogetti má vďaka jedinečnej technológii svojich produktov viac než 40 exkluzívnych patentov.

Automatizované skladanie odevov

Výskumný projekt „Štúdium a výskum vývoja inovatívneho distributéra skladaných odevov“ získal pomoc z Európskeho fondu regionálneho rozvoja od Umbrijského regiónu. Viedol k vytvoreniu špeciálneho systému na distribúciu skladaných odevov určeného na použitie v nemocniciach, analytických ústavoch, domovoch starostlivosti, liečebných kúpeľoch, továrňach a podobne. Na všetkých týchto miestach musia zamestnanci nosiť uniformy a ochranné odevy.

Celkové náklady:
242 700 EUR
Príspevok EÚ:
84 900 EUR

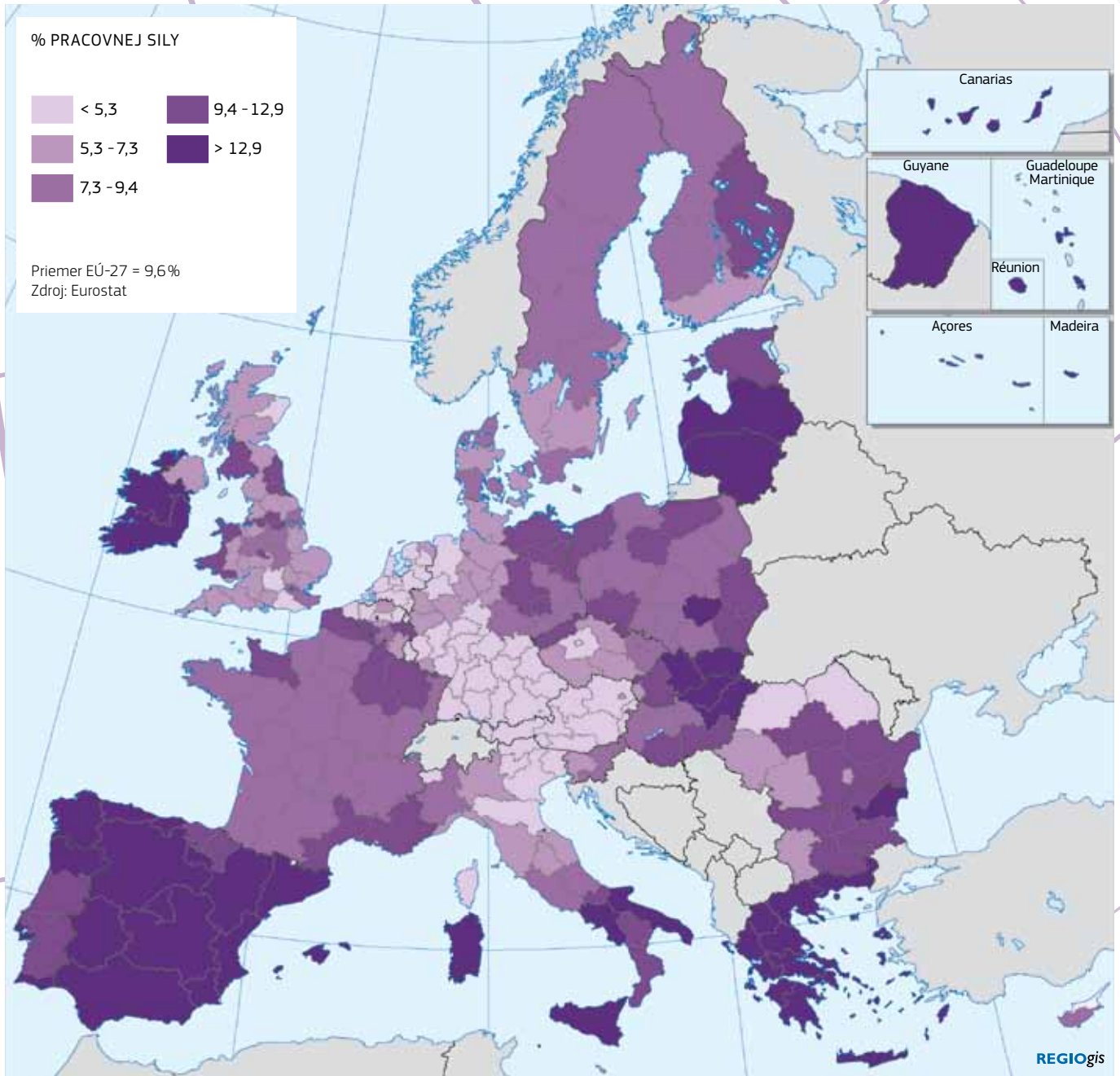
„Tento nový distributér skladaných odevov na distribúciu a odkladanie uniforiem sa teraz predáva na celom svete,“ hovorí Dr. Willebrord Sluijters z GR Európskej komisie pre regionálnu politiku, ktorý nedávno navštívil továreň. „Znižuje čas manipulácie na minimum, odstraňuje prácnu kontrolu a postupy triedenia a zoraďovania.“

Nový systém umožňuje jednoduché vyzdvihnutie a odkladanie odevov či iných predmetov. Umožňuje aj 100% spoľahlivú sledovateľnosť úkonov, pretože dokáže monitorovať počet predmetov, ktoré si ktorýkoľvek individuálny používateľ vyzdvihol. Distributér okrem toho dokáže pracovať so zloženými odevmi alebo s predmetmi, ktoré nie sú zabalené. Tým odstraňuje potrebu vytvoriť špecializovanú baliacu linku a zároveň umožňuje riadiť dodávku predmetov, ktoré sa pre svoju veľkosť alebo tvar nedajú zabaliť.

▶VIAC INFORMÁCIÍ

<http://www.metalprogetti.it>

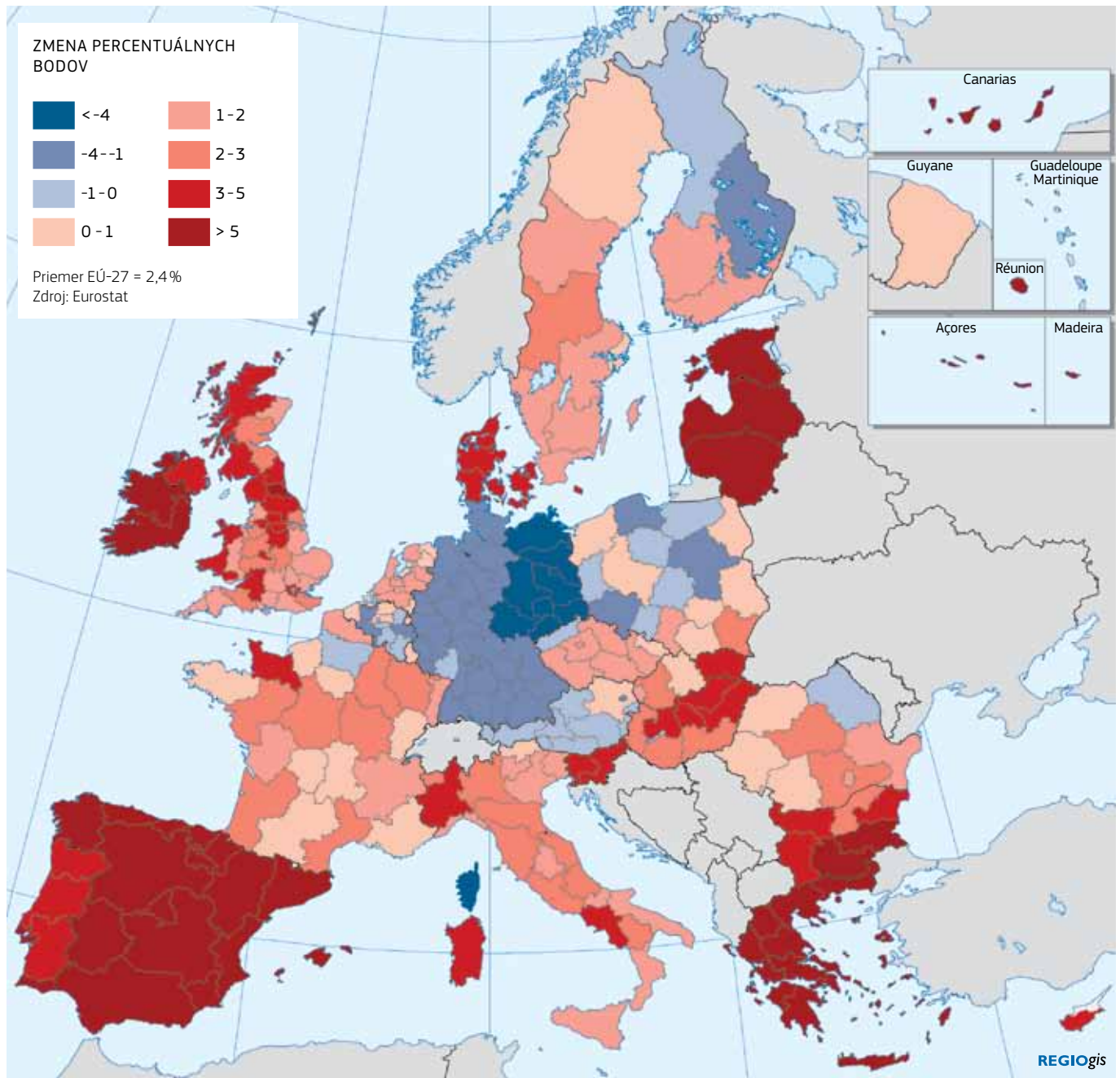
▶ MIERA NEZAMESTNANOSTI, 2011

Regionálne rozdiely v nezamestnanosti medzi regiónmi EÚ-27 sú veľké. V každom treťom regióne je miera nezamestnanosti vyššia ako 10%. Najvyššie miery boli zaznamenané v španielskych a gréckych regiónoch a vo francúzskych zámorských departementoch. Väčšina zo 41 regiónov s mierou

nezamestnanosti nad 15% (nárast z 26 regiónov v roku 2010) sa nachádza práve v týchto troch členských štátoch. Naopak, 46 regiónov najmä z Rakúska, Nemecka, Belgicka a Holandska zaznamenalo mieru nezamestnanosti pod 5%, čo predstavuje nárast oproti 34 regiónom v roku 2010.

► ZMENA MIERY NEZAMESTNANOSTI, 2007-2011

V rokoch 2007 až 2011 sa miera nezamestnanosti zvýšila v troch regiónoch zo štyroch. Hospodárska kríza v Európe ťažko zasiahla regióny Španielska, Grécka, Írska a pobaltských štátov, pričom v niektorých regiónoch sa zaznamenal nárast nezamestnanosti o viac než 5 percentuálnych bodov.

Nezamestnanosť, naopak, klesla v regiónoch Nemecka (najmä vo východných spolkových krajinách – čiastočne vďaka pracovnej mobilite), Rakúska, Belgicka, Poľska a Fínska.

▶ PRÍSTUP MIESTNEHO ROZVOJA PRE LEPŠIU ÚZEMNÚ SÚDRŽNOSŤ:

VÝSLEDKY NEDÁVNEHO HODNOTENIA

Prístupy miestneho rozvoja a miestne partnerstvá sú kľúčovými prvkami budúcej politiky súdržnosti. V nasledujúcom programovom období môžu miestni aktéri na podporu integrovaného prístupu k územnému rozvoju využiť možnosti, ktoré ponúka miestny rozvoj pod vedením spoločenstva, integrované územné investície a inovatívne činnosti v mestských oblastiach.

Nedávne hodnotenie s názvom „Príspevok miestneho rozvoja k uskutočňovaniu zásahov spolufinancovaných z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) v posledných dvoch programových obdobiach 2000-2006 a 2007-2013“, ktoré uskutočnili inštitúcie IRS (Istituto per la Ricerca Sociale) a IGOP (Institut de Govern i Politiques Publiques), zhrnulo skúsenosti piatich regiónov (pozri rámček 1) s cieľom priniesť dôkazy o pridanej hodnote miestneho rozvoja z hľadiska účinnej realizácie politiky súdržnosti. Zdôraznilo potenciál a limity prístupu a prinieslo užitočné odporúčania pre budúcnosť.

Hodnotenie obsahuje prehľad literatúry o miestnom rozvoji a upriamuje pozornosť na najčastejšie používané prístupy miestneho rozvoja, ich silné a slabé stránky a inštitucionálnu kapacitu potrebnú na ich účinnú realizáciu. V 38 operačných programoch, v rámci ktorých boli vyčlenené najvyššie sumy zo zdrojov EFRR na územnú politiku, sa hodnotenie zameralo na spôsoby, akými fungujú prístupy regionálneho rozvoja na rôznych územiach, a stalo sa základom pre výber piatich vyhodnocovaných prípadových štúdií. Každá regionálna prípadová štúdia analyzuje sieť medzi hlavnými aktérmi a opisuje štruktúru riadenia, ktorá je kľúčovým aspektom prístupu miestneho rozvoja.

Uvedené oblasti spája niekoľko spoločných vlastností, ktoré sú typické pre prístupy miestneho rozvoja:

- dôraz na sociálny a hospodársky rozvoj znevýhodnených oblastí;
- súvislosť s konkrétnym územím;
- integrácia rôznych odvetvových politík;
- mobilizácia väčšieho počtu rozličných aktérov i na miestnej úrovni.

Cádiz

PÄŤ REGIÓNOV NUTS 2*, KTORÝCH SA TÝKALA ŠTÚDIA A MALÉ PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE ZAMERANÉ NA IDENTIFIKÁCIU PRÍKLADOV OSVEDČENÝCH POSTUPOV:

- Projekt URBANA CADIZ, Andalúzia (ES)
- Neighbourhood Mothers, Berlín (DE)
- Integrovaný program mestského rozvoja, Severozápad (CZ)
- PIT 1 Tavoliere, Puglia (IT)
- WCVA Community Capacity Building, West Wales and The Valleys (UK)

* Nomenklatúra územných jednotiek na štatistické účely

Berlín

Štúdia zistila, že pokiaľ ide o uskutočňovanie zásahov spolufinancovaných z EFRR, prístupy miestneho rozvoja:

- prispievajú k posilňovaniu *úlohy miestnych samospráv a obcí*. Najčastejším inštitucionálnym opatrením prístupov miestneho rozvoja je zapojenie obcí do plánovania a realizácie európskej politiky súdržnosti;
- vyžadujú si „čas“. Rozhodujúci význam má *kontinuita* programov z územného a tematického hľadiska a z hľadiska riadenia;
- „pravé“ prístupy miestneho rozvoja fungujú lepšie, ak je jedným z ich cieľov a hlavných typov zásahov *budovanie kapacít*. Aktéri na najnižšej úrovni (t. j. malé mimovládne organizácie, sociálne podniky, mikrofirmy) a zamestnanci pracujúci na projektoch musia dostávať podporu a pomoc na budovanie kapacít, ktoré sú potrebné na posilnenie rozvoja spoločenstva.

Hodnotenie ukázalo, že ustanovenia o miestnom rozvoji pod vedením spoločenstva (článok 28-31 nariadenia o spoločných ustanoveniach) predstavujú len jeden možný spôsob realizácie prístupu miestneho rozvoja a využívania výhod s dôrazom na územné zameranie, integráciu politik a zapojenie zainteresovaných strán. Za iných okolností sú možné aj iné alternatívy.

Hodnotenie dospelo k záveru, že na dosiahnutie čiastočných cieľov prístupu – rozmerov integrácie a partnerstva – a všeobecnejšie aj na dosiahnutie celkového príspevku prístupov miestneho rozvoja sú potrebné nové prístupy a nástroje hodnotenia.

„Prístupy miestneho rozvoja majú rôzne formy a metódy a obmedziť ich na jediný model podľa filozofie „jedno riešenie pre všetkých“ je jednoznačne nemožné.“

Štúdia poukazuje na tri hlavné modely prístupov miestneho rozvoja:

- **Pravé prístupy miestneho rozvoja:** zameranie na malé územia, integrovaný tematický prístup a inkluzívne partnerstvo.
- **Nápravny prístup v odvetvových politikách:** zameranie na veľké alebo malé územia, dôraz na jednu tému, partnerstvo ako nástroj i cieľ.
- **Prístupy miestneho rozvoja v regionálnej politike:** zameranie na väčšie územia, integrovaný prístup, strategické partnerstvo.

VIAC INFORMÁCIÍ

Celú správu možno prevziať z webovej stránky:
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/pdf/eval2007/local_dev_final.pdf

▶ PROJEKT ECO WORLD STYRIA, VÍTAZ SÚŤAŽE REGIOSTARS, UDRŽIAVA TEMPO

Rakúske zoskupenie zamerané na ekologické technológie ECO World Styria, ktoré v roku 2012 získalo ocenenie RegioStars v kategórii „inteligentný rast“, dosahuje ďalšie úspechy.

Európske ocenenie ešte viac podporilo inovatívnu koncentráciu organizácií zameraných na ekologické technológie, ktoré sú teraz hnacou silou hospodárstva rakúskej spolkovej krajiny Štajerska.

„Ocenenie už pomohlo zvýšiť medzinárodnú prestíž rakúskeho zoskupenia zameraného na ekologické technológie,“ vysvetľuje Bernhard Putteringer, výkonný riaditeľ projektu ECO World Styria. „O našom údolí ekologických technológií sa objavilo množstvo článkov v regionálnej, celoštátnej i medzinárodnej tlači. Ohlasy v tlači boli veľmi priaznivé a jednoznačne nás uvádzajú ako vzor ‚osvedčených postupov‘ v tejto oblasti.“

Medzinárodný magnet pre ekologické technológie

Zo štajerského zoskupenia zameraného na ekologické technológie sa skutočne stáva magnet pre medzinárodných odborníkov na energetiku a environmentálne inžinierstvo.

„Takmer každý týždeň navštevujú údolie ekologických technológií delegácie, aby sa pozreli na fungovanie projektu ECO World Styria a na spoločnosti, ktoré tam pracujú,“ hovorí Putteringer.

„Tento rok nás navštívilo 250 odborníkov z Brazílie, Ruska, USA, Číny, Francúzska a juhovýchodnej Európy. V septembri sem investičná skupina z Francúzska pošle delegáciu, aby sa pozrela na naše portfólio rýchlo rastúcich podnikov.“

Putteringer si myslí, že ocenenie RegioStars ocenilo inovačného ducha 180 spoločností a výskumných inštitúcií pracujúcich v oblasti energetiky a environmentálnych technológií v rámci rakúskeho zoskupenia zameraného na ekologické technológie. „To len potvrdzuje skutočnosť, že z medzinárodného hľadiska patrí dnes Štajersko v oblasti ďalšieho rozvoja špičkových ekologických technológií k popredným regiónom,“ zdôraznil Putteringer.

Služby vývozu

Pri udeľovaní ceny za „inteligentný rast“ zoskupeniu zameranému na ekologické technológie v Štajersku porota súťaže RegioStars vyhlásila: „Projekt ECO World Styria vyniká po všetkých stránkach ako nová inovatívna služba. Konceptu zoskupenia povýšil na novú úroveň kvality a medzinárodného rozmeru. Jeho výnimočný úspech pri podpore zakladania nových spoločností, 5 000 nových pracovných miest a pôsobivá miera rastu sú dôležitou inšpiráciou pre ďalšie regióny v Európe.“

„Som presvedčený, že pre získanie európskeho ocenenia bola rozhodujúca dynamika, s ktorou sa projekt ECO World Styria rozvíja, a nové impulzy, ktoré dáva regiónu prostredníctvom vývoja ekologických technológií,“ dodal Putteringer. Zoskupenie v súčasnosti predstavuje viac než 8% hrubého regionálneho produktu Štajerska.

Porota súťaže RegioStars ocenila predovšetkým inovatívne služby, ktoré projekt ECO World Styria poskytuje svojim podnikom, napríklad získavanie informácií o trhu a vytváranie sietí podnikov na podporu rastu vývozu. Technologické okrúhle stoly, ktoré zoskupenie iniciovalo, a Klub inovátorov v oblasti ekologických technológií dali vznik inovatívnym komerčným a výskumným projektom.

Ohnisko environmentálneho inžinierstva

Projekt ECO World Styria sa začal v roku 2005. Jeho cieľom bolo zamerať sa na energetiku a environmentálne inžinierstvo a vytvoriť v Štajersku oblasť ekologických technológií na svetovej úrovni. Zohráva dôležitú úlohu pri realizácii hospodárskej politiky v tomto rakúskom spolkovom štáte a je kľúčovým prvkom novej hospodárskej stratégie Štajersko 2020.

V roku 2011 pracovalo v spoločnostiach zoskupenia približne 32 000 zamestnancov. Celkový obrat týchto spoločností dosiahol 7,7 miliardy EUR s vývoznými kvótami približne 90%.

▶ VIAC INFORMÁCIÍ
<http://www.eco.at>

▶ OHLÁSENÍ FINALISTI

V rámci ďalšieho ročníka ocenení RegioStars bolo v 5 kategóriách vybraných dvadsaťsedem projektov. Víťazi budú vyhlásení na slávnostnom udeľovaní cien 7. februára 2013 v Bruseli. Medzi finalistov patrí i niekoľko projektov v rámci Európskej územnej spolupráce (EÚS).

INTELISTENTNÝ RAST

- Program Technopol v Dolnom Rakúsku (AT)
- CoOPTICS – Inovácie na trhoch, Durínsko (DE)
- Prenos poznatkov medzi univerzitami a podnikmi, Castilla y León (ES)
- UPTEC – Parque de Ciência e Tecnologia da Universidade do Porto, sever Portugalska (PT)
- SLIM III, sever stredného Švédska (SE)
- Inovácie v oblasti plodín (InCrops), východ Anglicka (UK)

UDRŽATEĽNÝ RAST

- Ekologický rast malých a stredných podnikov, juh Dánska (DK)
- Podpora účinnosti zdrojov ENWORKS, severozápad Anglicka (UK)
- Vodíková oblasť, Flámsko a južné Holandsko (EÚS)
- MED-Laine, Sardínia, Toskánsko a Horná Korzika (EÚS)
- Cradle to Cradle Islands, región Severného mora (EÚS)

INKLUZÍVNY RAST

- Živé laboratórium služieb a technológií v oblasti zdravia, západné Fínsko (FI)
- Cesty individuálneho zamestnania, Varmosko-mazurské vojvodstvo (PL)
- Strides Alliance Partnership, Wales (UK)
- PASE – Verejné politiky a sociálne podniky, Marche (hlavný partner) (EÚS)
- SUCCESS, Kent (hlavný partner) (EÚS)

KATEGÓRIA CITYSTAR

- WienWin, Viedeň (AT)
- Park Spoor Noord, Antverpy (BE)
- Neighbourhood Management, Berlín (DE)
- Oživenie ostrovov Mill, Bydgoszcz (PL)
- MalmöLund – mestská oblasť, Malmö (SE)

INFORMÁCIE A KOMUNIKÁCIA

- www.efro.be – Západné Flámsko (BE)
- www.eu-fonds.brandenburg.de – Brandenbursko (DE)
- www.agenciasopa.es – Andalúzia (ES)
- www.esparama.lt – Litva (LT)
- COSAFE, Västerbotten (SE)
- www.interact-eu.net – Bratislava (hlavný partner) (EÚS)

▶ VIAC INFORMÁCIÍ

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperate/regions_for_economic_change/regiostars_en.cfm

PROGRAM

15.–16. NOVEMBRA 2012

_Metz (FR)

Konferencia Rurban

27.–28. NOVEMBRA 2012

_Regensburg (DE)

Prvé výročné fórum
o stratégii EÚ pre
podunajskú oblasť

3.–4. DECEMBRA 2012

_Paríž (FR)

Spoločné stretnutie sietí
INFORM a INIO

7. FEBRUÁRA 2013

_Brusel (BE)

Slávnostné udeľovanie
ocenení RegioStars 2013

Podrobnejšie informácie o týchto podujatiach nájdete
v časti Program na webovej stránke Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
conferences/agenda/index_sk.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sk.cfm)

NECHAJTE POČUŤ SVOJ HLAS

Aké úspechy dosiahla regionálna
politika vo vašom regióne? Chceme si
vypočuť vaše príbehy, ktoré vyzdvihujú
výsledky a hmatateľné prínosy pre občanov.

Môžete nám tiež porozprávať o svojich prípravách
na nasledujúce programové obdobie.

Vybrané príspevky sa stanú súčasťou
nasledujúceho vydania časopisu *Panorama*.
Príspevky posielajte na e-mailovú adresu:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2012

Reprodukcia povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

■ Úrad pre publikácie

Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu politiku
Komunikácia, informácie a vzťahy s tretími krajinami
Raphaël Goulet
Avenue de Tervueren 41, B-1040 Brussels
Courriel: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sk.htm